БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 35
27 МАРТ
ШАНБА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

ВЛКСМ XII с'ездининг КПСС Марказий Комитетига табриги (1-нчи бет).

Совет Иттифоқи блан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар тўғрисида Совет Ҳукуматининг баёноти (1-нчи бет).

ВЛКСМ XII С'ЕЗДИ: В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотининг иши тўғрисида ВЛКСМ XII с'ездининг резолюцияси. Катта Кремль саройида (2-нчи бет).

Кўкламги дала ишларини оммавий равишда кучайтириб юборайлик! С. Назаров. — Янги ерларда муттасил мўл ҳосил етиштирамиз. (3-нчи бет).

КОНСУЛЬТАЦИЯ: **В. Кондратюк.**—Ерни эрта кўкламда ва чигит экиш олдидан бороналашнинг аҳамияти (3-нчи бет).

ОЧЕРК:—**Усмон Жонгитов, Тожиддин Унабоев.**—Истиқболи порлоқ кишилар (3-нчи бет).

Янги китобларга обзор (3-нчи бет).

Жаҳон касаба союзлари федерацияси ижроия бюроси сессиясининг 24 март мажлисида Н. М. Шверник нутқи (4-нчи бет).

Жаҳон касаба союзлари федерацияси ижроия бюроси сессиясининг мажлиси (4-нчи бет).

ВАҲИМА ТАРҚАТУЧИЛАР ВА ҲАРБИЙ ТАЛВАСА БОШЛОВЧИЛАР

Тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг Берлин кенгаши ма'лум ижобий роль ўйнади, чунки у халқаро кескинликни бирмунча юмшатишни та'минлади. Манфаатдор мамлакатларнинг иштироки блан Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари, СССР ва Хитой Халқ Республикаси вакилларининг кенгашини чақириш тўғрисида келишиб қарор қабул қилинганлиги Корея масаласини тинч йўл блан узил-кесил ҳал қилишга ва Ҳинди-Хитойдаги уруш ҳаракатларини тўхтатишга эришиш имкониятини очди. Давлатларнинг бир ҳарбий гуруҳини иккинчисига қарама-қарши қилиб қўйиш йўли блан эмас, балки барча манфаатдор мамлакатларнинг иштироки блан коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш йўли блан тинчлик учун мустаҳкам гарантия ўрнатиш йўлидаги ҳаракат Европада борган сари кенг авж олмоқда. Ниҳоят, савдо ва маданий алоқаларни ривожлантиришда яхшиланиш белгилари кўринмоқда.

Табиийдирки, Европа ва бутун дун'ё халқлари халқаро кескинликни янада юмшатиш мумкинлигига умид блан қарай бошладилар. Бирқанча мамлакатларда, жумладан Англияда, Францияда ва бошқа мамлакатларда маш'ум «совуқ муносабатлар уруши» сиёсатига қарши овозлар тобора кучлироқ эшитилмоқда.

Броқ, бундай перспектива Америка монополияларининг манфаатларига, я'ни АҚШда бошланиб келаётган иқтисодий кризисни зўр бериб тинмай қуролланиш йўли блан тўхтатишга ёки ҳеч бўлмаганда кризиснинг кучайиб бораётган та'сирини камайтиришга уринаётган монополияларнинг манфаатларига қарама-қарши бўлиб чиқаётганга ўхшайди. АҚШ монополиялари халқаро кескинликни сақлаб қолишга ва кучайтиришга ҳаракат қилиб, Америкадаги солиқ тўловчиларни, шунингдек Атлантик лагери мамлакатларидаги солиқ тўловчиларни ҳам монополияларга миллиард-миллиард фойда келтираётган жуда катта қуролланиш программаси учун керакли харажатларни индамай тўлашга мажбур этиш режаларини тутмоқдалар. Янги ҳарбий заказларга манфаатдор бўлган монополияларнинг иродасини бажараётган америка дипломатияси ва, жумладан унинг раҳбари халқаро муносабатлардаги кескинликни тағин кучайтириш учун ҳечқандай воситалардан қайтмаётирлар.

Кейинги вақтларда АҚШда зўр куч блан яна шовқин-сурон кўтарилмоқда: гўё «совет блоки» томонидан Қўшма Штатларга ва унинг иттифоқчиларига қандайдир «хавф» таҳдид солаётган эмиш. Ҳечбир асоссиз бўлган мана шундай бўлмағур да'вони қилишда АҚШ давлат секретари Жон Фостер Даллес бош тарғиботчилик ролини ўйнамоқда.

Чунончи, Даллес сенатдаги ташқи ишлар комиссиясида 19 мартда сўзга чиқиб, комиссия а'золарига шундай бир фикрни қабул қилдиришга зўр бериб уриндики, унинг айтишича, «Германиядаги Эльбадан тортиб Тинч океангача» чўзилган ва 800 миллион кишини бирлаштирувчи «совет блоки»нинг **мавжудлиги** «улар учун (я'ни Қўшма Штатлар учун — **Редакция**) шу дамгача дуч келган хавфларнинг орасида энг жиддий хавф» эмиш. Даллеснинг сўзига қараганда, капиталистик оламда «норозилик ва қондирилмаган интилишлар»... «муқаррар мавжудлиги» бу «хавфни» кучайтираётган эмиш.

Америка дипломатия хизматининг раҳбари Совет Иттифоқининг сиёсий мақсадларини қўпол равишда бузиб кўрсатиб, АҚШнинг ва унинг иттифоқчиларининг ҳарбий кучларини «улгуржи қарши(?) зарбани сра кечиктирмай берарлик» қилиб тайёрлашга чақирди, шу блан бирга у бу хусусда ўзининг айтган гаплари блан ўзи тушиб қолган ўнғойсиз аҳволдан қутулишга неча марталаб уриниб кўрди.

Гап шундаки, Даллес ўзининг бундан илгариги гапларида ва, жумладан, 12 январьда Нью-Йоркда сўзлаган нутқида ҳарбий жазавага берилиб кетиб, реалликни сезиш қобилиятини бутунлай йўқотиб, Америка Қўшма Штатлари ҳарбир жойда ҳарқандай маҳаллий жанжал чиқадиган бўлса, атом бомбаларидан тортиб ҳархил қурол-яроғларнинг ҳаммасини ишга солиб, хоҳлаган жойда ва хоҳлаган мамлакатга қарши уруш ҳаракатлари бошлаб юбориш ниятидадир, деб айтган эди. Унинг нутқидан ма'лум бўлишича, бу агрессияга АҚШнинг Атлантик пакти ва панамерика пакти бўйича иттифоқдошлари ўз-ўзлигидан тортилиши мумкин, бу иттифоқдошлардан бу тўғрида ҳатто розилик ҳам сўраб турилмаслиги керак. Энди бўлса, Даллес сенат комиссиясида ўзининг бу масаладаги аввалги гапларидан қайтиб, АҚШ «ҳарқандай (!) маҳаллий урушни ялпи урушга айлантириш» ҳаракатида эмас, деб гапирабошлади.

Даллеснинг бу кейинги гапи унинг ўзи илгари айтган гапларидан қайтишга мажбур бўлганлигини кўрсатади, чунки унинг ошкора агрессив гаплари Америка Қўшма Штатларининг ўзида ҳам, бошқа мамлакатларда ҳам қаттиқ қораланган эди. Америка Қўшма Штатларидаги энг агрессив доираларнинг Америка конгрессидан ижозат олмай ва иттифоқдошларнинг розилигини сўраб турмай, ўзлари истаган ҳарқандай баҳона блан жаҳон урушини бошлаб юбориш тўғрисидаги дўқлари Қўшма Штатларнинг ўзидаги аҳоли кенг табақалари орасида ҳам, шунингдек атлантик блокидаги бирқанча мамлакатларнинг ҳукумат доиралари орасида ҳам жиддий безовталик туғилишига сабаб бўлди.

Америкадаги ақли бирмунча расо кишилар Даллес томонидан тарғиб қилинаётган авантюристик ҳарбий сиёсат Қўшма Штатларнинг ўзи учун ҳам хатарли эканлигини тушунмоқдалар. Демократик партиянинг президентликка собиқ кандидати Стивенсон 7 мартда Майами-Бичда нутқ сўзлаб, бу сиёсатни амалга ошириш... «бизнинг шаҳарларимизнинг ҳам вайрон қилинишига» сабаб бўлиши мумкин, деди.

АҚШ иттифоқдошлари орасида бу сиёсат уларнинг ўз келажаклари учун жиддий хавотирлик туғдирди. Ҳатто, америка сиёсатининг энг жонкуяр тарафдорлари ҳам, ўз мамлакатларининг янги урушга киришлари масаласи, я'ни шу мамлакатларнинг ҳаётмамот масаласи шу мамлакатларнинг ҳукуматлари томонидан ҳал қилинмасдан, балки бошқа давлатларнинг тақдирини ўзлари хоҳлаганларича ҳал қилиш ҳуқуқини ўзбошимчалик блан ўз қўлларига олишга уринаётган бир туркум америкали сиёсатчилар томонидан ҳал қилинажагини эшитиб, ваҳимага тушиб қолдилар.

Бу норозилик, жумладан, Канада ташқи ишлар министри Пирсоннинг 15 мартда Вашингтонда сўзлаган нутқида ўз ифодасини топди. Пирсон уруш ёки тинчлик масаласини Даллес ўзи хоҳлаганча ҳал қилиш ниятида эканлигига э'тироз билдириб, канадалилар «бизнинг тақдиримиз (я'ни Канаданинг тақдири. — **Редакция**) ўз томонимиздан ҳал қилинмай, балки чегарамизнинг нар'ёғида ҳал этилиши мумкинлиги»дан норозидирлар, деб кўрсатиб ўтди. Пирсон бу сиёсатнинг авантюризм сиёсати эканлигини шама қилиб, бундай сиёсатни ўтказучилар «бизнинг ваҳимага тушиб қолганлигимизни кўрсалар, уларни безгак тутабошлайди» деди.

АҚШнинг «янги ҳарбий сиёсати» масаласида кўтарилган шовқин-сурон муносабати блан Англияда вужудга келган катта хавотирликни акс эттириб, инглиз матбуоти Қўшма Штатлар Англияни у бошқа позицияда туриши мумкин бўлган ҳолда ҳам жаҳон урушига тортиши мумкинлигини безовталик блан қайд қилмоқда. Газеталар АҚШ ҳукмрон доираларини ўз иттифоқдошлари блан маслаҳатлашишга мажбур этишни талаб қилмоқдалар.

Броқ, мана шу огоҳлантирувчи овозларнинг ҳаммаси Даллесни авантюристик «янги ҳарбий сиёсатдан» воз кечишга мажбур қилмаганлиги кўриниб турибди. Гарчи у, 12 январьдаги ўз баёнотидан туғилган таассуротни сенат комиссиясидаги нутқида юмшатишга уриниб кўрган бўлса ҳам, у тарғиб қилган сиёсатнинг моҳияти ўзгаргани йўқ.

Мутлақо равшандирки, АҚШ давлат секретарининг бутун капиталистик дун'ёда ҳарбий талваса кайфиятини туғдириш йўлидаги зўр бериб қилаётган уринишлари муайян мақсад блан қилинаётган уринишлардир. Бу нарса, бир томондан, мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда бўлган кескинликни янада камайтиришга халақит бериш ва халқаро атмосферани заҳарлаш йўлидаги кучанишларни кўрсатса, иккинчи томондан эса, бу уринишлар америка обивателини қўрқитиб, уни АҚШдаги йирик монополияларга жуда кўп манфаат етказадиган ғоят катта ҳарбий тайёргарликлар программаси учун керакли харажатларга ўз чўнтагидан индамай пул беришга мажбур қилиш йўлидаги уринишлар эканлигини кўрсатади. Ваҳима тарқатучилар ва ҳарбий талваса бошловчилар шундай қилмоқдалар. Ўзларининг эртаги кунларига ишонмаётганлар, эртаги куни бўлмаганлар шундай қилишлари мумкин.

Даллеснинг баёноти АҚШдаги ҳарбий талвасани кучайтириш йўлидаги ҳамда Берлин кенгаши натижалари халқаро кескинликни бирмунча камайтиришга олиб келганлиги сабабли, бу кенгашнинг натижаларидан АҚШда норози бўлган ва эндиликда Женевада бўладиган кенгашнинг муваффақиятли ишлашига ҳарқандай қилиб бўлса ҳам халақит беришга уринаётган энг ашаддий агрессив доираларнинг кўнглини кўтариш йўлидаги уринишлардан бошқа нарса эмас.

АҚШ ҳукмрон доираларининг қўрқиш ва ҳарбий талваса кайфиятини авж олдириш йўлидаги уринишлари америка дипломатиясининг жаҳон миқ'ёсидаги позицияларини асло мустаҳкамламайди ва АҚШда яқинлашиб келаётган иқтисодий кризисни тўхтатмайди. Балки бунинг акси бўлиб чиқиши эҳтимолдан узоқ эмас. АҚШда экономиканинг ақлга сиғмаслик даражада кенг суратда ҳарбийлаштирилаётганлиги кризис ҳодисаларини янада кўпроқ кескинлаштиради, монополиялар ўртасидаги курашни кучайтиради ва америка халқининг турмуш шароитини янада ёмонлаштиришга олиб келади.

Ташқи сиёсат соҳасида халқлар ўртасида душманликни тарғиб қилиш ва янги урушни тайёрлаш Америкадаги энг агрессив доираларнинг, я'ни ҳал қилинмаган халқаро проблемаларни ҳал этишга ва халқаро муносабатлардаги кескинликни янада юмшатишга барча мамлакатларда ҳаракат қилаётган тинчликсевар кучларга ўз сиёсати блан халақит беришга уринаётган агрессив доираларнинг ўзларини-ўзлари фош қилиб ташлашларига ва яккаланиб қолишларига олиб келади ва шунга олиб келмаслиги ҳам мумкин эмас.

«ПРАВДА», 26 март.

КПСС XI Москва область конференцияси

25 мартда Союзлар Уйининг Колона залида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XI Москва область конференцияси очилди.

Қуйидаги кун тартиби тасдиқланди:

1. КПСС Москва область комитетининг иши тўғрисида ҳисобот;
2. КПСС Москва ташкилоти ревизия комиссиясининг иши тўғрисида ҳисобот;
3. КПСС Москва область комитетини сайлаш;
4. КПСС Москва ташкилоти ревизия комиссиясини сайлаш.

Москва область партия комитетининг иши ҳақида КПСС Москва область комитетининг секретари ўртоқ Н. А. Михайлов ҳисобот доклади қилди.

Конференция ревизия комиссиясининг иши тўғрисида ўртоқ И. М. Соколовнинг докладини ҳам тинглади.

Докладлар юзасидан музокаралар бошланди. (ТАСС).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг XII с'езди ўнсаккиз миллионли комсомол армияси номидан, совет халқининг бутун ёш авлоди номидан жонажон Коммунистик партияга ва унинг Марказий Комитетига оташин комсомоллик саломини йўллайди!

Советлар мамлакати йигит ва қизларининг Коммунистик партияга муҳаббати ва садоқати чексиздир. Улар ўзларининг энг юксак фикр ва орзуларини партия блан боғлайдилар, бутун бахтли ва қувноқ ҳаётлари туфайли партиядан миннатдордирлар. Партия социализм мамлакати ёш авлодини кун сайин ўстирмоқда ва чиниқтирмоқда. Ленин комсомоли ўзининг бутун фаолиятида Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитетининг оталарча кун сайин қилаётган ғамхўрлигини сезиб турибди. Партия раҳбарлиги — комсомол куч ва мустаҳкамлигининг манба'идир.

С'езд делегатлари, бутун Ленин комсомоли Коммунистик партия Марказий Комитетининг ВЛКСМ XII с'ездига юборган табригини ғоят баланд руҳ блан кутиб олдилар. Бу ҳужжатда комсомолнинг Коммунистик партияга совет Ватанига фидокорона садоқатли бўлган коммунизм ёш қурувчиларини тарбиялаш соҳасидаги бутун ишларини янада яхшилаш юзасидан жанговар программа чизиб берилган.

С'езд КПСС Марказий Комитетини ишонтириб айтадики, комсомоллар, совет йигит ва қизлари ўзларининг бутун кучларини партиянинг доно режаларини амалга ошириш учун сафарбар қиладилар.

Комсомоллар, барча совет ёшлари давлат, хўжалик ва маданий қурилишда, мамлакатнинг бутун ижтимоий-сиёсий ҳаётида янада актив қатнашадилар. Комсомол ғайратига-ғайрат қўшиб, социалистик саноатни янада ривожлантириш ва қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини кескин суратда юксалтириш учун, бизнинг мамлакатимизда халқ исте'моли моллари мўл-кўллигини вужудга келтириш учун ёшлар ўртасида социалистик мусобақани тобора кучайтиради.

Партия комсомол зиммасига ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш юзасидан олийжаноб ва мас'улиятли вазифаларни юклади. Комсомол марксизм-ленинизм асосларини эгаллашда, Маркс—Энгельс—Ленин—Сталиннинг ғолиб ва қудратли та'лимотини онгли суратда амалга оширишда йигит ва қизларга янада зўр сабот блан ёрдам беради. Ленин комсомоли ёш авлодни партия ва совет халқига фидокорона садоқатли, коммунизм ғалабасига астойдил ишонучи, орзу қилинган ана шу мақсад йўлида ҳарқандай қийинчиликларни енгишга қодир, меҳнатсевар ва мард, кучли ва жасур қилиб етиштириш учун бутун чорани кўради.

Комсомол бундан буён ҳам совет ёшларининг билимларни, илғор фан ва техника ютуқларини қунт блан эгаллашлари, бу ютуқларни халқ хўжалиги ва маданиятнинг барча соҳаларида амалда татбиқ қилаолишлари учун курашади. Комсомол ташкилотлари ёшларни жисмоний жиҳатдан чиниқтириш тўғрисида, уларни меҳнатга ва севикли Ватан мудофаасига тайёрлаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қиладилар.

Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган комсомол доим демократик ёшларнинг олдинги сафида боради, улуғ Хитой Халқ Республикаси, халқ демократияси мамлакатлари, Германия Демократик Республикаси ёшлари блан барча мамлакатларнинг янги уруш оловини ёқучиларга қарши, тинчлик учун курашаётган ёш авлоди блан қардошлик алоқаларини ҳартомонлама мустаҳкамлайди.

Бизнинг с'ездимиз принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид вазиятида ўтди, комсомол ташкилотлари ва уларнинг раҳбар органлари ишидаги камчиликларни очиб ташлади, комсомолнинг фаолиятини тобора такомиллаштириш тадбирларини ишлаб чиқди. С'езд совет болаларини коммунистик руҳда тарбиялашда катта роль ўйнайдиган В. И. Ленин номли пионер ташкилотининг ишларини яхшилаш йўлларини белгилади. Комсомол раҳбарликнинг канцеляриячилик-бюрократик методларини комсомол органларининг иш практикасидан кескин суратда суриб чиқаради, кенг ёшлар оммаси блан жонли алоқаларни ҳартомонлама мустаҳкамлайди, йигит ва қизларнинг ўсиб бораётган эҳтиёж ва талабларини қондириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилади.

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи ўзининг XII с'ездига партия ва унинг Марказий Комитети теварагига ҳарқачонгидан ҳам маҳкам жипслашган ҳолда келди. Коммунистик партия — ёшларнинг доно устози ва йўлбошчисидир. Партиянинг сўзи, Партиянинг иши комсомол учун ҳарнарсадан азиздир. С'езд Коммунистик партия Марказий Комитетини ишонтириб айтадики, ленинизмнинг ўлмас идеяларига содиқ бўлган комсомол бундан буён ҳам коммунистлар партиясининг содиқ фарзанди, унинг мустаҳкам резерви ва ёрдамчиси сифатида ҳеч оғишмай ва қат'ият блан бу партияга эргашиб боради. Комсомол, совет ёшлари Совет давлатини, ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонлар иттифоқини, СССР халқларининг бузилмас дўстлигини мустаҳкамлашда, коммунизм тантанаси учун курашда Партияга, Совет ҳукуматига ҳормай-толмай ёрдам берадилар.

Яшасин совет халқининг коммунизм учун курашда улуғ етакчи ва раҳбар кучи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети!

ВЛКСМ XII С'ЕЗДИ.

Сталин мукофоти олиш учун

24 мартда фан ва ихтиро'чилик соҳасида Сталин мукофотлари белгиловчи комитетнинг пленумида қишлоқ хўжалиги, биология, медицина ва экономика юзасидан 1952 ва 1953 йиллар учун Сталин мукофотлари олиш учун тақдим этилган илмий асарлар кўриб чиқилди.

Академик Н. В. Цицин ахборот бериб, қишлоқ хўжалиги соҳасидаги янги асарларни характерлаб берди. Совет олимлари қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилининг кўпайишига ва чорвачилик маҳсулдорлигининг ортишига ёрдам берадиган кўпгина қимматли текширишларни ўтказдилар. Тақдим этилган асарлар орасида тупроқни текшириш соҳасидаги янги асарлар, мевали ўсимликларга, ўрмончиликка, суғоришга бағишланган ва бошқа темалардаги ҳархил асарлар бор.

Академик В. А. Энгельгардт биология, ботаника, зоология, Павлов физиологияси соҳасидаги асарлар ҳақида ахборот берди. Хирургия, терапия, медицина тарихи юзасидан муҳим асарлар тақдим этилган. СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий а'зоси Н. Н. Жуков—Вережников ана шу асарлар ҳақида хабар қилди.

Профессор П. А. Белов иқтисодий фанлар соҳасидаги янги асарлар ҳақида сўзлаб берди.

Шунингдек, олий ўқув юртлари учун медицина, биология, физика, қишлоқ хўжалиги, тарих, филология бўйича кўпгина дарсликлар ҳам муҳокама қилинди. (ТАСС).

ФАН ВА ИХТИРО'ЧИЛИК СОҲАСИДА СТАЛИН МУКОФОТЛАРИ БЕЛГИЛОВЧИ КОМИТЕТДА

Фан ва ихтиро'чилик соҳасида Сталин мукофотлари белгиловчи комитетнинг Пленуми 1952 ва 1953 йиллар учун Сталин мукофотлари олишга тақдим этилган илмий, илмий оммабоп асарларни ва дарсликларни муҳокама қилиб бўлди.

25 мартда пленум ихтиро'ларни ва ишлабчиқариш ишларининг методларини тубдан такомиллаштириш соҳасида кўмир саноатида, оғир машинасозликда, денгиз, дар'ё, темир йўл транспортида жорий қилинган усулларни кўриб чиқишга киришди.

Комитет секциялари раҳбарлари ва министрликлар вакилларининг сўзларида мукофот олиш учун тақдим этилган ишлар совет техникасини янги, янада юксакроқ даражага кўтарганлиги, меҳнат унумини ўстиришга, маблағларни тежашга ёрдам берганлиги кўрсатиб ўтилди. Саноатнинг жуда муҳим тармоқларига киши меҳнатини осонлаштирган юқори унумли машина ва механизмлар жорий қилинган.

Даволашнинг совет олимлари ва врачлари таклиф этган янги методлари, мукаммал медицина аппаратураси ва даволаш препаратлари ҳам муҳокама қилинди. (ТАСС).

САН'АТ ВА АДАБИЁТ СОҲАСИДА СТАЛИН МУКОФОТЛАРИ БЕЛГИЛОВЧИ КОМИТЕТДА

Сан'ат ва адабиёт соҳасида Сталин мукофотлари белгиловчи комитет 1952—1953 йиллар учун Сталин мукофотлари олишга тақдим этилган асарларни муҳокама қилишга киришди.

Спектакльларни, монументал скульптура ва архитектура асарларини кўриш учун комитетнинг а'золари мамлакатнинг турли шаҳар ва районларига бориб келдилар. Шундан кейин комитет театр-драматик балет сан'ати, адабиёт, тасвирий сан'ат ва графика секциялари раҳбарларининг ахборотларини муҳокама қилди.

25 мартда комитетнинг Пленумида архитекторлар ва скульпторларнинг асарлари кўрилди. Совет ме'морларининг янги асарлари ҳақида СССР Архитектура академиясининг президенти А. Г. Мордвинов доклад қилди; скульптура соҳасидаги янги асарлар ҳақида СССР тасвирий сан'ат академиясининг корреспондент а'зоси В. С. Кеменов ахборот берди.

Пленумда жамоатчиликнинг Сталин мукофотлари олишга тақдим этилган асарларга жуда қизиқаётганлиги та'кидлаб ўтилди. Комитет ижодий ташкилотлардан ва айрим кишилардан жуда кўп хат олди. (ТАСС).

Совет Иттифоқи блан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар тўғрисида СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

Совет Иттифоқи Ҳукумати Германия проблемасини тинчликни мустаҳкамлаш ва Германияни демократик асосларда миллий жиҳатдан қайта бирлаштиришни та'минлаш манфаатларига мувофиқ равишда ҳал этишга ёрдам беришга доимо интилиб келмоқда.

Шарқий ва Ғарбий Германияни бир-бирига яқинлаштириш юзасидан амалий чоралар кўриш, умумгерман эркин сайловларини ўтказиш, Германия блан Сулҳ Шартномаси тузиш ана шу мақсадларга хизмат қилиши лозим.

Совет Иттифоқининг зўр бериб ҳаракат қилишига қарамай, тўрт давлат Ташқи Ишлар Министрларининг яқинда бўлиб ўтган Берлин кенгашида Германиянинг миллий бирлигини қайтадан тиклаш ва Сулҳ Шартномаси тузиш учун бирор чора кўрилмади.

Ана шундай аҳволни кўзда тутиб ва Совет Ҳукумати Германия Демократик Республикаси Ҳукумати блан олиб борган музокаралар натижасида СССР Ҳукумати ҳозирнинг ўзидаёқ, Германия бирлаштирилгунча ва Сулҳ Шартномаси тузилгунча, герман халқининг манфаатларини назарда тутиб, бу соҳада яна тегишли тадбирларни амалга ошириш зарур деб топади, чунончи:

1. Совет Иттифоқи бошқа суверен давлатлар блан қандай муносабатлар ўрнаттан бўлса, Германия Демократик Республикаси блан ҳам худди шундай муносабатларни ўрнатади.

Германия Демократик Республикаси ўзининг ички ва ташқи ишларини, шу жумладан Ғарбий Германия блан ўзаро муносабатлар масалаларини ўз ихтиёри блан эркин равишда ҳал қилади.

2. Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикасида тўрт давлат ўртасидаги битимлар бўйича СССР зиммасига юклатилган мажбуриятлардан келиб чиқадиган функцияларни, я'ни хавфсизликни та'минлаш блан боғлиқ функцияларни ўзида сақлаб қолади.

Совет Ҳукумати Германия Демократик Республикаси Ҳукуматининг, Германия Демократик Республикаси Ҳукумати Германияни демократик ва тинчликсевар давлат сифатида ривожлантириш ҳақида Потсдам битимидан Германия Демократик Республикаси учун келиб чиқадиган мажбуриятларга, шунингдек совет қўшинларининг ГДР территориясида вақтинча туриши блан боғлиқ бўлган мажбуриятларга риоя қилади, деган баёнотини э'тиборга олди.

3. Германия Демократик Республикаси давлат органларининг фаолияти ҳозирги вақтгача СССРнинг Германиядаги Олий Комиссари томонидан кузатиб келинар эди, бундай кузатиб туриш бундан буён бекор қилинади.

Шунга мувофиқ СССРнинг Германиядаги Олий Комиссарининг функциялари юқорида айтиб ўтилган хавфсизликни та'минлаш масалалари блан ва тўрт давлатнинг Германия тўғрисидаги ўзаро келишиб қабул қилган қарорларидан келиб чиқадиган умум Германия характеридаги масалалар бўйича АҚШ, Англия ҳамда Франция оккупациячи ма'мурларининг вакиллари блан тегишли алоқа қилиб туриш блан чекланади.

СССР Ҳукумати ҳисоблайдики, Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция томонидан Ғарбий Германия учун ўрнатилган «Оккупация статути» демократик принципларга ва герман халқининг миллий ҳуқуқларига зид бўлибгина қолмай, балки ҳозирги шароитларда Ғарбий ва Шарқий Германияни бирбири блан яқинлаштиришни қийинлаштириб, Германияни миллий жиҳатдан қайта бирлаштириш йўлидаги асосий ғовлардан биридир.

Чигит экишга тайёргарликни ўзаро текшириш

СИРДАР'Ё (Тошкент области), 25 март. (ЎзТАГ). Сирдар'ё районидаги биринчи ва иккинчи МТСларнинг механизаторлари бу йил чигит экиш ва ғўзани парвариш қилиш ишларини яхши ўтказиш учун ўзаро социалистик мусобақа шартномаси туздилар.

Яқинда Сирдар'ё районидаги иккинчи МТС кенгашининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Мажлисда механизаторларнинг ва далачилик бригадаларининг кўкламги экишга тайёрлиги ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, Сирдар'ё районидаги биринчи МТС зонаси бўйича район партия комитетининг секретари ўртоқ А. Мейрбеков доклад қилди.

Бригада тайёргарлик ишини текшириб чиқиш натижасида механизаторлар тракторларни ва қишлоқ хўжалик машиналарини чигит экишга ўз вақтида тахт қилиб қўйганлари аниқланди. 500 гектардан иборат янги ерларда механизаторлар тупроққа ўғит солиб ер ҳайдашни тамомлаётирлар. Маленков номли қолоқ колхозда ишлаш учун энг малакали тракторчилар ажратилган, энг яхши машиналар юборилган.

Шу блан бирга ўзаро текшириш бригадаси механизмларни чигит экишга тайёрлашдаги бирқанча камчиликларни ҳам кўрсатди.

МТС кенгаши аниқланган камчиликларни тугатиш юзасидан тегишли тадбирлар белгилади ва чигит экишни МТС хизмат қилаётган ҳамма колхозларда 10 иш куни ичида тамомлашга қарор қилди.

Ўзбекистонда биринчи сабзавотчилик совхози

Ўзбекистон пойтахти яқинида сабзавот ва картошка етиштириш бўйича республикада биринчи ихтисослаштирилган совхоз ташкил қилинди.

«Бўзсув» номи берилган янги совхозга бир минг гектар суғориладиган ер ажратилди. Хўжалик тракторлар ва бошқа машиналар олди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОНДА ХИТОЙ ХУРМОСИ

Ўзбекистоннинг давлат мевачилик хўжаликларида хурмо дарахти питомниклари барпо қилинмоқда. Ўзбекистон учун янги бўлган бу субтропик ўсимлик Хитойдан келтирилган.

Самарқанддаги мевачилик-тажриба селекция станциясида олиб борилган текшириш ишлари натижасида хитой хурмосининг Ўзбекистон шароитида яхши ўсиши ва мўл ҳосил бериши аниқланди. Бу ўсимликнинг меваси жуда лаззатли бўлади.

Яқин йилларда Ўзбекистоннинг колхоз ва совхоз боғларида хурмо дарахтзорлари катта майдонларни ишғол қилади. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАЛА ИШЛАРИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 25 МАРТГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(Процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Барча экин майдонларини ҳайдаш	Бошоқли ғалла экинларини экиш
Оққўрғон	56,6	22,6
Оҳангарон	38,3	5,3
Бекобод	49,0	10,0
Бўка	43,2	8,1
Верхне-Волинск	50,8	—
Юқоричирчиқ	45,3	9,6
Гулистон	40,8	5,8
Калинин	83,9	22,6
Қорасув	74,0	х)
Мирзачўл	41,2	24,5
Қуйичирчиқ	64,5	х)
Октябрь	36,7	17,0
Оржоникидзе	87,4	12,0
Паркент	18,5	8,6
Пискент	42,4	4,1
Ўртачирчиқ	58,1	1,9
Сирдар'ё	58,8	х)
Тошкент	73,7	17,0
Ўртасарой	66,6	3,1
Ховос	44,4	17,5
Чиноз	44,7	48,2
Янгийўл	34,0	15,4
Область бўйича	50,0	12,0

х) Планли топшириқ берилмаган.

ВЛКСМ XII С'ЕЗДИ

В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотининг иши тўғрисида ВЛКСМ XII с'ездининг резолюцияси

I.

Коммунистик партия, Совет ҳукумати, бутун халқ мамлакатимизнинг ёш бўғинига жуда катта муҳаббат ва э'тибор блан қарамоқда. Совет болаларига ўқиш, дам олиш, ўзларининг ижодий қобилиятларини ривожлантиришлари учун жуда кенг имкониятлар берилган. Мактабларнинг сони йилдан-йилга кўпаймоқда, халқ маорифига йилдан-йилга кўпроқ маблағ ажратилмоқда. Пионерлар ва мактаб ўқувчилари учун минглаб пионер саройлари ва уйлари, ёш табиатшунослар станциялари, ёш техниклар станциялари, экскурсия базалари, болалар темир йўллари, парклар, боғлар, стадионлар очиб қўйилган. Болалар учун бадиий ва оммабоп-илмий адабиёт миллион-миллион нусхада нашр қилинмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XIX с'ездининг яқин йиллар ичида еттийиллик та'лимдан ялпи ўрта та'лимга ўтиш ва ўрта мактабда политехника та'лимини амалга ошириш тўғрисидаги кўрсатмалари ўсиб келаётган авлодга қилинаётган жуда катта ғамхўрликнинг ифодасидир.

Совет ўқувчиларининг ҳаёти В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотининг фаолияти блан чамбарчас боғланган. Ҳозирги вақтда пионер ёшидаги ўқувчиларнинг катта кўпчилиги пионерлардир. Пионер ташкилоти болаларни Совет Ватанига муҳаббатли ва садоқатли бўлиш, халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбияламоқда. Ёш пионерлар ташкилотининг иши мактабдаги та'лим-тарбия процессининг ажралмас қисми бўлиб қолди.

Пионер ташкилотлари хилма-хил ишлар олиб бормоқдалар, болаларни ижтимоий ҳаётга тортмоқдалар, уларни ўқишга онгли равишда муносабатда бўладиган, интизомли, меҳнатсевар, ҳарбир нарсани билишга қизиқадиган қилиб тарбияламоқдалар. Миллион-миллион пионерлар яхши ўқимоқдалар, ўзларининг юриш-туришлари блан ўрнак бўлмоқдалар. Ўз ишини биладиган, севадиган минглаб пионер вожатийлар дружиналар ва отрядларнинг ишларини кун сайин йўллаб турибдилар.

Шу блан бирликда, с'езд пионер ташкилотининг ишларида катта камчиликлар бор, деб ҳисоблайди. Ёш пионерлар ташкилотининг иш даражаси турмуш талабларидан, болаларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида партия томонидан қўйилаётган вазифалардан кейинда қолмоқда.

Партия XIX с'езди томонидан совет мактабининг социалистик тарбиявий аҳамиятини янада ошириш соҳасида қўйилган вазифа комсомолдан ва В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотидан пионерларни ва ўқувчиларни Коммунистик партиянинг улуғ идеялари руҳида, ҳартомонлама ривожланган, онгли, соғлом қилиб, коммунистик жамият қурувчи кишилар қилиб, қийинчиликлардан қўрқмайдиган кишилар қилиб тарбиялаш соҳасида янада активроқ иш олиб боришни талаб этади.

II.

В. И. Ленин номидаги пионер ташкилоти пионерларни ўқишга ҳалол муносабатда бўладиган, билимларни муттасил эгаллашга интиладиган қилиб тарбиялаши лозим. Яхши ўқиш, интизомли бўлиш совет ўқувчисининг асосий вазифасидир.

Аммо, яхши ўқимаётган, ўқишда ва юриш-туришда бошқа ўқувчиларга ўрнак бўлмаётган пионерлар ҳали ҳам анчагина бор. Бирқанча дружиналарда пионерларни ўқишда етарли равишда иродали, матонатли қилиб тарбияламаётирлар, коллектив ўқишга жиддий қарамаётган, дарсларда шўхлиқ қилаётган, уйга берган топшириқларни бажармаётган пионерларга та'сир ўтказмаётир. Пионерларни ўқишга онгли муносабатда бўладиган қилиб тарбиялаш ишлари ба'зан ўқувсизлик блан, айрим ҳолларда эса, нотўғри равишда олиб борилмоқда, бу ишлар интизомсиз ва дарсдан ўлгурмаётган пионерларни «муҳокама қилишдан»гина иборат бўлиб қолмоқда. Ўқитиш ишларининг методларини пионер ташкилотига механический равишда кўчириш фактлари рўй бермоқда. Айрим пионер вожатийлар пионерларга отрядларда болаларнинг дарсдан ўлгуришларини ҳисобга олиб бориш, ўз ўртоқларининг уйга берилган топшириқларни қандай бажараётганликларини текшириб чиқиш ишларини топширмоқдалар. Предмет сборлари деб аталган сборларни ўтказиш кўпгина отрядларда одат бўлиб қолган. Бундай сборларда пионерлар ўқиш программасидаги айрим темаларни ва бўлимларни ўрганадилар, ўқишда ўтилган материални такрорлайдилар, ўқитувчининг дарсда берган топшириқларини бажарадилар. Бунинг натижасида кўпгина пионер ташкилотларининг иши зериктирарли бўлиб қолади, пионерларнинг ҳартомонлама бўлган қизиқишларини қондирмайди.

С'езд шу нарсани уқтириб ўтадики, пионер отрядлари ва дружиналарининг ўқувчилар билимини ошириш учун курашни болаларнинг ўз ташаббусларини кўрсатувчи ташкилотлари бўлган пионер ташкилотига хос методлар блан олиб боришлари лозим. Пионер ташкилоти болаларни ўқишга ҳалол муносабатда бўладиган қилиб тарбиялаши, турли тўгаракларда, мактаб ҳузуридаги тажриба участкаларида, ўқув кабинетларида, мактаб лабораторияларида пионерларнинг амалий ва қизиқтирарли ишлашлари орқали ўқувчиларда билимларга муҳаббат ва қизиқиш туғдириши лозим.

Пионерлар орасида олиб бориладиган табиатшунослик ишлари ва техника ижодиёти ўқувчиларга политехника та'лими беришга ёрдам кўрсатиши, уларни олган билимларини амалда татбиқ қилишга ўргатиши, мактабнинг теварак-атрофдаги ҳаёт блан, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлабчиқариши блан алоқаларини мустаҳкамлашга ёрдам бериши лозим.

3—4-нчи синфлардаги пионерларни «Чевар қўллар» тўгаракларига, катта ёшдаги пионерларни электротехника, радиотехника, авиамодель ва кемамодель тўгаракларига, қишлоқ хўжалик техникаси тўгаракларига активроқ тортиш керак. Кўрсатмали қуроллар, ўқув асбоблари ясаш, ёш математиклар, физиклар, химиклар, табиатшуносларнинг олимпиадаларини, конкурсларини ўтказиш, техника ижодиёти виставкалари ташкил қилиш, ёш авиамодельчилар ва кемамодельчиларнинг мусобақаларини ўтказиш сингари иш формаларини пионерлар орасида кенг қўлланиш керак. Саноат ва қишлоқ хўжалик илғорлари блан, фан ва техника арбоблари блан учрашувлар ўтказилиши, корхоналарга, колхозларга, МТСларга ва совхозларга экскурсиялар ташкил қилиниши лозим.

Мактабдан ташқари тарбия муассасаларида ҳархил тўгаракларнинг сонини бутун чоралар блан кўпайтириш, шу тўгаракларнинг ишига болаларни мумкин қадар кўпроқ тортишга эришиш, мактабдан ташқари муассасалар, касаба союз ва қишлоқ клубларида оммавий тадбирлар, я'ни пионерларда техникага ҳавас туғдирадиган, табиатга, қишлоқ хўжалигига муҳаббатни / кучайтирадиган тадбирлар ўтказиш зарур.

Иш бўлмалари ва бурчаклари, радиоузеллар ташкил қилиш ва жиҳозлашда мактабларга ва мактабдан ташқари тарбия муассасаларига кўпроқ ёрдам бериш, техника тўгаракларига раҳбарлик қилиш учун малакали раҳбарлар ажратиш, тўгаракларни зарур материаллар ва инструментлар блан та'минлаш саноат корхоналари, МТСлар, совхозлар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларидаги комсомол ташкилотларининг вазифасидир.

С'езд область, ўлка комсомол комитетларига, иттифоқчи республикалар ЛКСМ Марказий Комитетларига халқ маорифи органлари блан бирликда мактаблар ва болалар уйлари ҳузурида ўқитиш-тажриба участкалари ташкил қилиш ишларини яқин фурсатда тугаллаш мажбуриятини юклайди. Мактабларда ва болалар уйларида жонли табиат бурчаклари ташкил этиш та'минлансин, пионерлар ва ўқувчилар боғлар ва гулзорлар қилиш, мактаб территориясини кўкаламзорлаш ишларига актив жалб қилинсин. Пионер дружиналарида энг яхши ёш боғбон, гулчи, сабзавотчи учун конкурслар ташкил қилинсин, болалар байрамлари: Қушлар куни, Ўрмон куни, Боғ ҳафтаси, ҳосил, гул байрамлари ўтказиладиган бўлсин.

III.

С'езд шу нарсани қайд қиладики, кўпгина комсомол ва пионер ташкилотлари пионерларни совет кишиларининг юксак ма'навий хислатларига эга қилиб тарбиялаш ишларини суст олиб бормоқдалар. Ба'зи пионерларнинг мактабда, уйда, кўчада юриш-туришлари яхши эмас, улар ота-оналарига, ўқитувчиларга, катта ёшдаги кишиларга қўполлик қилмоқдалар. Комсомол ва пионер ташкилотлари бу хилдаги фактларга муросачилик блан қарамоқдалар.

Комсомол ва пионер ташкилоти ўқувчиларнинг интизомсизлик, қўполлик қилишлари, социалистик мулкни аямасликлари сингари фактларга қарши қат'ий кураш олиб боришлари, зарарли та'сирларнинг, диний хурофатларнинг болалар орасига ўтишига йўл қўймасликлари лозим. Пионерларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш соҳасидаги ишларнинг ҳаммаси зериктирарли насиҳатлар ва умумий чақириқлар тариқасида олиб борилмаслиги керак, балки болалар блан олиб бориладиган ишларда яхши ўқиш, ижтимоий фойдали меҳнат намуналаридан, юриш-туришда а'лочи бўлган ўқувчиларнинг, кичикларга шафқатли бўлган ўқувчиларнинг намуналаридан, совет кишиларининг мардлик ва олижаноблик блан қилган ишларининг намуналаридан кўпроқ фойдаланиш керак.

Пионер ташкилоти бундан буён ҳам пионерларни совет ватанпарварлиги, халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялаши, уларни Коммунистик партияга, социалистик Ватанимизга садоқатли, содиқ ленинчилар қилиб ўстириши лозим.

Комсомол ташкилотлари, пионер отрядлари ва дружиналари пионерларни жисмоний меҳнатга муҳаббатли қилиб тарбиялашга, пионерларни мактаб кабинетларини жиҳозлаш, мактаб территориясини обод қилиш, спорт майдончалари қуриш ишларига, мактаб ҳузуридаги ўқитиш-тажриба участкаларида, мактабларни радиолаштириш соҳасида ишлашга актив равишда қатнаштиришлари лозим. Пионерлар рўзғор ишида ота-оналарига кўмаклашишлари, ўзларига тааллуқли ишларни ўзлари бажаришлари лозим. Пионерларни қўлларидан келадиган қишлоқ хўжалик ишларига тортиш керак. Пионер дружиналари ва отрядлари халқимизнинг кундалик завқли меҳнатини очиб кўрсатиб беришга, уларни турли касблар блан таништиришга, ўқувчиларни меҳнат фаолиятига тайёрлашга мажбурдирлар.

Пионер ташкилоти Улуғ Ватан уруши вақтида ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларига, инвалидларга ва кексаларга ёрдам кўрсатиш соҳасида пионерларнинг темурчилик ишларини ҳартомонлама қўллаб-қувватлаши ва рағбатлантириши лозим.

С'езд область, ўлка комсомол комитетларига, иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетларига пионерларни жисмоний тарбиялаш ишларини кучайтириш, ҳарбир пионернинг ҳар кун эрталабки гимнастика блан шуғулланадиган бўлишига эришиш мажбуриятини юклайди. Пионер ташкилотида а'зо бўлиб турган вақтда пионер поход ҳаёти малакаларини эгаллаб олиши, БГТО комплекси нормативларини топшириши лозим.

Район, шаҳар, область, ўлка комсомол комитетларига, иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетларига, старший пионер вожатийларга пионерлар ташкилотида бадиий тарбия беришни яхшилаш, болаларнинг ижодий қобилиятларини активлик блан рўёбга чиқариш ва ривожлантириш, пионерларни адабиёт ва сан'атнинг энг яхши асарлари блан кенгроқ таништириш мажбурияти юклатилсин. Болалар бадиий ҳаваскорлиги кўриклари, ашула байрамлари мунтазам равишда ўтказиб турилсин. Пионерлар ва ўқувчилар орасида хор бўлиб ашула айтишни кенг ёйишга ва ривожлантиришга муҳим аҳамият бериб, раҳбар комсомол органларига ҳарбир ўрта мактабда хор коллективлари тузишга эришиш мажбурияти юклатилсин.

IV.

С'езд дружиналар ва отрядларнинг ишларида ташаббускорлик принципининг бузилиши пионер ташкилотининг ишларидаги жиддий камчиликларнинг биридир, деб ҳисоблайди. Кўпгина дружиналарда пионерлар қилиши лозим бўлган ишларнинг ҳаммасини катталарнинг ўзлари бажаришга ҳаракат қилмоқдалар, вожатийлар, ўқитувчилар пионерлар активини звеноларга, отрядларга, дружиналарга раҳбарлик қилишдан четлаштирмоқдалар. Пионер ишини ҳаддан ташқари регламентга солиб қўйиш ҳоллари бўлмоқда.

Ба'зи комсомол ходимлари, вожатийлар болаларнинг ёшлик хусусиятларини яхши ҳисобга олмаётирлар ва катталар блан ишлаш методларини пионер ташкилотига кўчирмоқдалар. Ҳавасни қўзғатадиган, қизиқтирарли ишлар ўтказиш ўрнига кўпгина отрядларда ва дружиналарда пионерларнинг тушуниши қийин бўлган лекциялар ва докладлар ташкил қилинмоқда, сборлар «шпаргалкалар» ва «сценариялар»га қараб мажлислар ва йиғилишлар тариқасида ўтказилмоқда, пионерлар катталар ёзиб берган текстлар блан сўзга чиқиб, нутқ сўзлайдилар.

Кўпгина отрядлар ва дружиналар пионерларнинг яхши традицияларини унутиб юбордилар. Пионерларнинг слётлари, парадлари, байрамлари, гулханлари, пионер сборлари камдан-кам ҳоллардагина ташкил қилинади; тантанали линейкалар байроқлар олиб чиқилмасдан, горнлар ва барабанлар чалинмасдан, пионер қўшиқлари айтилмасдан ўтказилади. Пионер отрядлари ва дружиналарининг кўпчилигида ишларнинг формалари бир хилда ва ғоят содда бўлганлиги, қизиқтирарли машғулотларнинг йўқлиги сабабли, ба'зи пионерлар пионер ташкилотларига қизиқмайдиган бўлиб қолмоқдалар.

С'езд раҳбар комсомол органлари, комсомол ташкилотларининг э'тиборини пионерларнинг ташаббускорликлари ва ҳаваскорликларини кенг ривожлантириш зарур эканлигига жалб қилади. Вазифа шуки, пионерларнинг активликлари моҳирлик блан йўллаб турилсин, ҳарбир звенода, отрядда ва дружинада пионерларнинг конкрет амалий ишлар блан банд бўлишларига эришилсин. Шу блан бирга, пионерларнинг ижтимоий иш блан ҳаддан ташқари кўп банд бўлиб қолишларига йўл қўйилмаслиги керак.

Звенолар, отрядлар, дружиналарнинг ишларини ташкил қилишда болаларнинг романтикага, ўйинга, гўзал ва қизиқтирарли машғулотларга интилишлари унутилмаслиги керак.

Пионер сборларини тайёрлаш ва ўтказиш сифатини анча яхшилаш лозим. Сборда пионерлар китобларни, спектаклларни, кинофильмларни муҳокама қилишлари, техникавий, бадиий ижодиёт соҳасидаги ўз муваффақиятларини кўрсатиб беришлари, ўйинлар, қўшиқлар, рақслар ўрганишлари, пионерларнинг навбатдаги ишларини белгилашлари лозим. Ҳарбир сбор қизиқарли, қизиқтирарли бўлиши, уни тайёрлашда ва ўтказишда пионерларнинг ўзлари иштирок қилишлари лозим.

Комсомол ва пионер ташкилотларига пионер звенолари, отрядлари, дружиналарининг спорт, бадиий ҳаваскорлик, техникавий ва тасвирий ижодиёт бўйича, ёш табиатшуносларнинг фаолияти соҳасидаги ишларига мусобақа элементларини киритиш тавсия қилинсин. Пионер ишларининг айрим турлари бўйича эришилган муваффақиятлар учун «Ёш табиатшунос», «Ёш техник», «Ёш турист» деган ва кўкракка тақиладиган значокларни пионерларга беришни жорий қилиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин. Алоҳида ўрнак кўрсатган пионерлар, пионер отрядлари, дружиналар ва пионер ходимлари учун ВЛКСМ Марказий Комитетида В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотининг Ҳурмат китоби та'сис қилинсин.

Пионер ташкилотида ҳаваскорликни ва ташаббусни янада ривожлантириш вазифаси пионер активини тарбиялаш ишларини яхшилашни, пионер активларига пионерлар орасида ташкилий ишлар олиб боришнинг амалий малакаларини ўргатишни талаб қилади. Комсомол органлари пионер активининг ўқувини ташкил қилишлари, горнчилар, барабанчилар тайёрлаш ишларини, бадиий ҳаваскорлик ташкилотчиларини, физкультура иши инструкторларини, массовик-затейникларни тайёрлаш ишларини кучайтиришлари лозим.

V.

С'езд В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотининг ишларидаги жиддий камчиликларга ВЛКСМ Марказий Комитети, область, ўлка комсомол комитетлари, иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетлари В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотининг кундалик ишига суст раҳбарлик қилаётганликларини биринчи сабаб деб ҳисоблайди. Пионерлар ишининг тажрибалари яхши ўрганилмаётир ва умумлаштирилмаётир. Кўпгина комсомол ходимлари пионер ташкилотининг ишлари блан аҳ'ён-аҳ'ёндагина қизиқадилар, ўқитувчилар, вожатийлар блан яхши боғланган эмаслар, мактабларда, пионер лагерьларида, мактабдан ташқари тарбия муассасаларида бўлмайдилар. Саноат корхоналари, муассасалар, колхозлар, МТСлар, совхозлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалардаги комсомол ташкилотлари пионерлар блан иш олиб боришга кам жалб қилинмоқда.

Пионер дружиналари ва отрядлари ишларининг муваффақиятли бўлиши пионерлар вожатийсининг тайёргарлик даражасига, унинг болалар блан олиб бориладиган ишларни ташкил қилабилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Броқ, кўпгина район, шаҳар ва область комсомол комитетлари пионер вожатийлари кадрларини танлаш ва тайёрлаш блан яхши шуғулланмаётирлар. С'езд бирқанча дружиналарда пионер вожатийлари йўқлигини бутунлай чидаб бўлмайдиган бир ҳол, деб ҳисоблайди. Айрим ҳолларда пионерлар орасида ишлашга етарли равишда умумий ма'лумоти бўлмаган, болалар блан ишлаш истаги ва уқуви бўлмаган кишилар юборилади. Вожатийларни тез-тез ўзгартираверишга йўл қўйилмоқда. Пионер вожатийларини ўқитишни ташкил қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Вожатийларга ўйинлар, қўшиқлар, рақслар, болалар учун қизиқтирарли ва фойдали машғулотлар ўтказиш практикаси кам ўргатилмоқда.

С'езд ВЛКСМ Марказий Комитетига, область, ўлка комсомол комитетларига, иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетларига пионер дружиналарига раҳбарлик қилишдаги канцеляриячилик-бюрократчилик методларига хотима бериш, В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотининг ишларини қат'ий равишда яхшилаш, ҳарбир пионер дружинаси ва отрядидаги ишларнинг мазмунли бўлишини та'минлаш мажбуриятини юклайди. Бу ишда қишлоқ мактабларидаги пионер дружиналарига раҳбарликни яхшилашга алоҳида э'тибор бериш керак.

Вожатий бўлиб ишлаш учун, турли тўгаракларга, спорт секцияларига ва командатларига раҳбар бўлиб ишлаш учун энг яхши комсомолларни ажратишни, мусобақаларни, экскурсияларни, походларни, сборларни, гулханларни ва шунинг сингариларни ташкил этиш ва ўтказишга амалий ёрдам беришни раҳбар комсомол органлари, бошланғич комсомол ташкилотлари ўзларининг бевосита бурчлари деб ҳисоблашлари лозим. Вожатий бўлиб ишлаш учун сиёсий саводли, болалар блан ишлашни севадиган моҳир массовик ва ташкилотчи комсомоллар танланиши лозим. Педагогика ма'лумоти бўлган комсомоллар гина штатли бош пионер вожатий бўлиб ишлашлари лозим.

С'езд ВЛКСМ Марказий Комитетига, иттифоқчи республикаларнинг ЛКСМ Марказий Комитетларига, ўлка, область комсомол комитетларига пионер вожатийларини танлаш, тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ишларини яхшилаш, уларни ғоявий тарбиялаш, уларнинг маданий савиясини ва иш малакасини ошириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилиш, вожатий кадрларни отрядларда сақлаб қолиш тадбирларини кўриш, уларга муттасил э'тибор бериб, ғамхўрлик қилиб туриш мажбуриятини юклайди. Энг яхши вожатийларнинг тажрибаларини матбуот ва радио орқали кенг пропаганда қилиш, пионер вожатийларнинг семинар-кенгашларини, район, шаҳар, ўлка, область, республика ва Бутуниттифоқ конференцияларини ўтказиб туриш керак. Мактабда уч йилдан кўпроқ муваффақият блан ишлаган бош вожатийлар учун ВЛКСМ Марказий Комитетининг «энг яхши пионер вожатийга» деган ва кўкракка тақадиган значогини та'сис этиш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблансин.

С'езд пионер ташкилотининг ишларини янада яхшилаш соҳасида комсомолнинг ўқитувчилар блан биргаликда иш олиб боришига катта аҳамият беради. Комсомол ташкилотлари пионерлар орасида олиб борадиган ўзларининг бутун ишларида ўқитувчиларнинг тажрибаларидан ва билимларидан бундан буён ҳам кенг фойдаланишлари лозим.

☆

ВЛКСМ XII с'езди Совет Иттифоқининг ёш пионерларини билимларни қунт блан эгаллашга, жамоат ишларида ва ижтимоий фойдали меҳнатда актив қатнашишга, мамлакатимизда коммунистик жамият қуришда актив иштирокчи бўлиб тайёрланишга чақиради.

Катта Кремль саройида

25 мартда Москвада, Катта Кремль саройида ВЛКСМнинг XII с'езди ўз ишини давом этдирди.

Эрталабки мажлисда «Пионерская Правда» газетасининг редактори ўртоқ Матвеева сўзга чиқиб, ўз нутқининг анчагина қисмини политехнизация масалаларига бағишлади. Шаҳар мактабларида пионер ташкилотларининг иши корхоналарга экскурсиялар қилишдан ва ишлабчиқариш илғорлари блан учрашишлар ўтказишдан иборат бўлиб қолмоқда, болалар эса, энг оддий дурадгорлик ва слесарьлик асбобларини ишлатиш, электр ва радиодан фойдаланиш соҳасида элементарь малакаларни олмаётирлар. Қишлоқ мактабларида ҳам шундай аҳвол рўй бермоқда: пионерлар ўз колхозларига экскурсия қилиб борадилару, аммо, қишлоқ хўжалигида ишлаш соҳасида улар амалий малакаларни олмайдилар. Кўпгина мактабларда ўқув-тажриба участкаларининг йўқлиги, — дейди нотиқ, — бутунлай йўл қўйиб бўлмайдиган аҳволдир. Болалар техника тўгаракларини тобора кўпайиб бормоқда, пионерларда фойдали иш блан шуғулланишга, бирор нарса ясашга интилиш кучайиб бормоқда. Бу эса, болаларга амалий ёрдам кўрсатишни кат'ий талаб қилмоқда. Аммо, техника журналларининг биттаси ҳам, шу жумладан «Знание-сила» ва «Техника-молодёжи» журналлари пионерлар ёшига мўлжалланган журналлар эмас. Ёш авиамодельчиларга кўмаклашиш соҳасида ДОСААФ ба'зи бир ҳаракатлар қилмоқда, лекин ДОСААФ тайёрлаган авиамодель моллари узоқ вақт жойларга юборилмасдан қолмоқда. Жамиятнинг марказий базасида ўтган йил сентябрь ойидан бери 20 вагон авиамодель моллар, шу жумладан қишлоқ учун 245.200 авиамодель посилкалари тўпланиб қолди, қишлоқ жойларида 37 минг магазини бўлган Центросоюз эса шу молларни қабул қилиб олишдан бош тортмоқда.

Ўртоқ Матвеева, с'ездда «Пионерская правда» газетаси тўғрисида айтилган танқидий фикрлар ҳаққоний фикрлар эканлигини айтди. Газета пионер ташкилотларининг иш тажрибаларини ҳали ҳам яхши ёритаётгани йўқ, дружиналарнинг, отрядларнинг, звеноларнинг ҳаётини яхши ўрганмаётир.

СССР Совет композиторлари союзининг бош секретари ўртоқ **Хренников** ёшларга музика тарбияси бериш масалаларига тўхталиб ўтди. Кўп мактабларда,— деди у,— ашуладан дарс берадиган малакали ўқитувчилар етишмайди, республика маориф министрликлари ва СССР Маданият министрлиги музикадан дарс берувчи педагог кадрлар тайёрлаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётирлар.

У, бешинчи, олтинчи ва еттинчи синфларнинг ўқиш программасига ашула дарсларини киритиш, мактабларда синфдан ташқари хор машғулотлари ташкил этиш масаласини қўйди. Моҳир ўқитувчилар раҳбарлигида хор коллективларининг ташкил этилиши синфдан ташқари олиб бориладиган ишларни ва пионерларнинг ишларини жонлантиради. Хор коллективлари болалар ўртасида дўстликни, ўртоқчиликни мустаҳкамлашга, халқнинг умумий музика маданиятини кўтаришга ёрдам беради. Бизнинг совет болаларимиз,—дейди ўртоқ Хренников,— музикани севадилар, музикага интиладилар, шу сабабли, биз уларнинг бундай қизиқиш ва интилишларини қондириш учун ҳамма чораларни кўришимиз лозим.

Провардида ўртоқ Хренников, совет композиторлари XII с'ездда ўзларига нисбатан айтилган танқидларга иш блан — ёшларимизга зарур асарлар яратиш блан жавоб берадилар, деди.

Харьков шаҳридаги 59-нчи мактаб старший пионер вожатийси ўртоқ **Терещенко** пионерларнинг қизиқтирарли, завқли ишлари тўғрисида гапириб берди. Ўқувчилар техника ва предмет тўгаракларида ишламоқдалар, энг яхши ёш табиатшунослар Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида қатнашишга тайёрланмоқдалар. Пионерларнинг сборлари, эрталиклари, адабий кечалари, донгдор кишилар блан учрашувлари, спорт мусобақалари мазмунли бўлиб ўтмоқда.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Туманова охирги сўзида ВЛКСМ Марказий Комитетига ва пионерлар ишига раҳбарлик қилиш соҳасида унинг ўзига нисбатан қилинган танқидларни тўғри деб топди. Шундан кейин, с'езд В. И. Ленин номидаги пионер ташкилотининг иши тўғрисида қарор қабул қилди.

С'езд галдаги масалани — ВЛКСМ уставига ўзгартишлар киритиш масаласини муҳокама қилишга киришади. Доклад қилиш учун ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Кочемасовга** сўз берилади.

Партия Марказий Комитети, деди у, комсомоллар олдига катта ва мас'улиятли вазифалар қўйди. Шу вазифаларни муваффақият блан бажармоқ учун комсомол ўз ишининг методларини муттасил такомиллаштириб бориши лозим. ВЛКСМнинг сиёсий ва ташкилий принципларига Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг кўрсатмалари асос қилиб олинган. Бу кўрсатмалар комсомолнинг совет социалистик давлати системасидаги ўрнини, комсомолнинг партия ёрдамчиси ва резерви сифатидаги роли ва вазифаларини белгилаб беради. Ҳозирги вақтда амалда бўлган Устав ВЛКСМ XI с'ездида қабул қилинган эди. Унинг асосий қоидалари ва принциплари ўзгармасдан қолади. Лекин XI с'ездан бери комсомол янги тажриба блан бойиди, унинг олдига янги вазифалар қўйилди. Мана шуларнинг ҳаммаси ВЛКСМ уставида акс этдирилиши лозим. Уставнинг айрим моддалари эскириб қолди. Шу сабабли, уставга ба'зибир ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш зарурияти туғилди.

Кейинги йилларда, дейди ўртоқ Кочемасов, кўпгина комсомол ташкилотлари саноатни, транспортни, қишлоқ хўжалигини ва маданиятни ривожлантиришда иштирок қилишни сусайтириб юбордилар, КПСС Уставида комсомолга берилган ҳуқуқлардан яхши фойдаланмаётирлар. Бу камчиликни йўқотиш, комсомол ташкилотларининг давлат, хўжалик ва маданий қурилишда, мамлакатнинг бутун ижтимоий-сиёсий ҳаётида янада активроқ қатнашишларини қат'ий равишда та'минлаш зарур. Комсомолнинг бутун давлат ва хўжалик қурилишида КПССнинг актив ёрдамчиси эканлигини ва унинг бу соҳадаги ролини ВЛКСМ Уставида та'кидлаб кўрсатиш жуда муҳимдир.

Комсомол ташкилотларининг иш тажрибалари Уставнинг биринчи параграфини қайтадан кўриб чиқиш зарур бўлиб қолганлигини кўрсатади. Амалда бўлган Уставга кўра, ВЛКСМ а'золари 26 ёшга етганларидан кейин ташкилотда маслаҳат овози бериш ҳуқуқига эга бўлган ҳолда қолишлари мумкин, улар раҳбар комсомол органларига сайланганларида эса ҳал қилиш овози ҳуқуқини сақлаб қоладилар. Бу нарса шунга олиб келдики, комсомолда ёши ўтиб қолганлар деб аталганларнинг катта туркуми вужудга келди, кўпчилиги ҳал қилувчи овозга эга бўлмаган комосмоллардан иборат бошланғич комсомол ташкилотлари пайдо бўлди.

Докладчи ВЛКСМ Уставининг биринчи параграфини қуйидаги таҳрирда ёзишни таклиф қилади: Комсомол сафига қабул қилиниб, ВЛКСМ Уставини танучи, унинг ташкилотларидан бирида ишловчи, комсомолнинг барча қарорларига бўйсунучи ва а'золик взносларини тўлаб боручи 14 ёшдан тортиб 26 ёшгача бўлган ҳарбир киши ВЛКСМ а'зоси ҳисобланади. ВЛКСМнинг 26 ёшга тўлган а'зоси раҳбар комсомол органларига сайланмаса, комсомол учётидан чиқарилади ва ВЛКСМдан чиқиб кетади. Ёши ўтганлиги сабабли комсомол учётидан чиқариш масаласи бошланғич комсомол ташкилотлари томонидан кўриб чиқилади. Бошланғич ташкилотнинг қарори ВЛКСМ район, шаҳар комитети томонидан тасдиқланганидан кейингина кучга киради. Агар 26 ёшга тўлган комсомол комсомолда қолишни истаса, бошланғич комсомол ташкилоти унинг ВЛКСМда қолиш муддатини икки йилгача чўзиши мумкин.

Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида Коммунистик партия томонидан комсомол олдига қўйилган катта вазифалар ВЛКСМ а'зоси бўлган ҳарбир кишининг комсомол ташкилоти иши учун жавобгарлигини янада оширишни талаб қилади. Шу муносабат блан Уставда ВЛКСМ а'золарининг вазифаларини тўлароқ ва конкрет қилиб белгилаб бериш ва тегишли параграфларни янги моддалар блан тўлдириш мақсадга мувофиқдир.

Ўртоқ Кочемасов Уставга, ВЛКСМ а'зоси меҳнатда ва ўқишда ўрнак бўлишга, меҳнат ва давлат интизомига қат'ий равишда риоя қилишга, ўз ишининг техникасини эгаллашга, ўзининг ишлабчиқариш ва иш малакасини тинмай оширишга, жамоат ва социалистик мулкни совет тузумининг муқаддас ва даҳлсиз негизи деб бутун чоралар блан асрашга ва мустаҳкамлашга мажбурдир, деб ёзишни таклиф қилади.

Танқид ва ўз-ўзини танқид, айниқса қуйидан бўладиган танқид комсомол ташкилотларининг ва комсомол органларининг ишларини яхшилашнинг, камчиликларни йўқотишнинг муҳим воситасидир. Уставга, ВЛКСМ а'зоси ўз-ўзини танқидни ва қуйидан бўладиган танқидни дадиллик блан кучайтиришга, ишдаги камчиликларни очиб ташлашга ва шу камчиликларни йўқотишга эришишга мажбурдир; ВЛКСМ а'зоси комсомол интизомига қаттиқ риоя қилишга мажбурдир, комсомол интизоми комсомол а'золарининг ҳаммаси учун, уларнинг қандай ишда ишлаётганликларидан қат'ий назар, баббаравар мажбурий бўлиши лозим, деб ёзиш таклиф қилинади.

Провардида ўртоқ Кочемасов айтдики, ВЛКСМ Марказий Комитети В. И. Ленин номидаги ёш пионер болалар коммунистик ташкилоти тўғрисидаги Низомни ишлаб чиқди. Бу Низомда пионер ташкилотининг асосий вазифалари, иш формалари ва методлари белгиланди. Шу муносабат блан Уставда ёш пионерлар ташкилоти мана шу Низом асосида ишлайди, деб кўрсатиш керак.

Ўртоқ Кочемасовнинг доклади тамом бўлганидан кейин Белоруссия ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Аксёнов** сўз олади. Белоруссия ташкилоти, дейди у, ВЛКСМ Марказий Комитети томонидан комсомолнинг амалдаги Уставига киритилган ҳамда XII с'езд муҳокамасига тақдим этилган қўшимчаларни ма'қуллайди ва қўллаб-қувватлайди. Бу қўшимчалар Уставни бойитади, уни комсомолнинг ташкилий ишини янада юқори босқичга кўтарувчи ҳужжатга айлантиради, комсомолни ғоявий тарбиялаш ҳамда унинг сафларининг жанговарлик қобилиятини ва уюшқоқлигини янада кучайтириш учун муҳим воситага айлантиради.

Партия томонидан комсомол олдига қўйилган янги вазифалар, деди ВЛКСМ Москва область комитетининг секретари ўртоқ **Весёлов**, ВЛКСМнинг ҳарбир а'зоси олдига юксак талаблар қўяди. Бу нарса Уставнинг биринчи бўлимидаги иккинчи моддага илова қилинган қўшимчаларда акс этдирилган. Бу қўшимчалар ВЛКСМ а'зосининг вазифаларини ҳартомонлама белгилаб беради, ҳарбир комсомолни тарбиялашда комсомол ташкилотларининг ролини оширади.

С'езд ВЛКСМ Уставига киритиладиган ўзгартишлар тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқучи комиссия тузиш тўғрисида қарор қабул қилди. Комиссия 35 кишидан иборат қилиб сайланди.

Мўғулистон революцион ёшлар союзи Марказий комитетининг секретари **Ядамсурун** минбарга чиқиши блан делегатлар уни қизғин кутиб олдилар. У, Мўғулистон революцион ёшлар союзи Марказий комитетидан юборилган табрикномани ўқиб берди ва совет ёшлари блан мўғул ёшларининг бузилмас дўстлигини кўрсатучи белги сифатида ВЛКСМ XII с'ездига байроқ топширди.

Финляндия демократик ёшлар союзи раиси **Маркус Кайнулайненга** сўз берилади. Делегатлар уни давомли олқишлар блан кутиб оладилар. Финляндиянинг прогрессив ёшлари,—дейди у,—фашизмга қарши қаҳрамонларча кураш олиб бориб, Финляндия прогрессив кучларининг ривожланиши учун шароит туғдириб берган Совет Иттифоқига ва унинг халқига катта меҳр ва муҳаббат блан қарамоқда. Маркус Кайнулайнен Финляндия демократик ёшлар союзининг фахрий байроғини с'ездга тақдим қилди.

«Эврика» ёшлар иттифоқи Марказий комитетининг секретари **Чарльз Бреслэнд** с'езд делегатларига, совет ёшларига «Эврика» ёшлар иттифоқи (Австралия) номидан қизғин қардошлик саломини топширди. У, залдагиларнинг гулдурос қарсаклари остида президиумга ёшлар иттифоқи байроғини топширди.

Швеция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ёшлар масаласи бўйича секретари **Урбан Карлссон** Швеция прогрессив ёшлари номидан ВЛКСМ XII с'ездини табриклади.

☆

Ўртоқ Кочемасовнинг доклади юзасидан XII с'ездининг 25 мартдаги кечки мажлисида бўлган музокараларда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Иброҳимов**, ВЛКСМ Вологда обкомининг секретари **Давиденко**, Украина ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **Дрозденко**, Туркманистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **Шермамедов**, ВЛКСМ Удмурдистон обкомининг секретари **Макаров** ўртоқлар сўзга чиқдилар. Улар комсомол Уставига киритилган ва докладда айтиб ўтилган ўзгаришлар тўғрисидаги таклифларни ўз делегацияларн номидан ма'қуллайдилар.

С'езд ВЛКСМ Устави юзасидан таклифлар ишлаб чиқучи комиссиянинг ахборотини тинглаб, Уставни комиссиянинг тузатишлари ва қўшимчалари блан биргаликда тасдиқлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

Канада ишчи ёшлари Миллий федерациясининг раиси **Норман Пеннер** минбарга чиқади. Канаданинг прогрессив ёшлари, деди у, ўз вакилларининг Москвага келиб, Катта Кремль саройида ВЛКСМ XII с'ездида иштирок қилаётганликлари блан фахрланади. Пеннер Канада ишчи ёшлари Миллий федерациясининг байроғини залдагиларнинг гулдурос қарсаклари остида президиумга топширади.

Раислик қилучи СССР Қуролли Кучлари делегацияси с'ездни табриклаш учун келганлигини э'лон қилади.

Делегатлар ва меҳмонлар ўринларидан туриб, совет жангчиларини зўр хурсандчилик блан кутиб оладилар. Жангчилар жанговар байроқларни кўтариб марш садолари остида келиб кирадилар. Шуҳрат қозонган офицерларнинг — Совет Иттифоқи Қаҳрамонларининг катта группаси уларнинг олдида келмоқда.

Уч марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, авиация гвардия генерал-майори **Кожедуб** с'ездни Совет Армияси ва Ҳарбий-Ҳаво Кучлари номидан табриклайди. Армия комсомоллари коммунистлардан ўрнак олиб, уруш йилларида бўлгани каби ҳозир ҳам ҳарбий қасамни бажаришда, ҳарбий бурчга содиқ бўлишда барча жангчиларга ўрнак бўлмоқдалар, дейди ўртоқ Кожедуб. Совет Армиясининг комсомоллари ва ёш жангчилари ВЛКСМ XII с'ездини жанговар ва сиёсий тайёргарлик соҳасида янги муваффақиятлар блан кутиб олдилар. Совет жангчилари партия ва ҳукуматнинг чақириғи блан социалистик Ватанни ҳимоя қилишга ҳамиша тайёрдирлар, бунга совет халқи амин бўлиши мумкин. С'езд делегатлари ва меҳмонлар нотиқнинг бу сўзларини гулдурос қарсаклар блан кутиб оладилар.

Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, 1-ранг капитан **Шабалин** минбарга чиқади. У, ВЛКСМ XII с'ездига матрослардан, старшиналардан, офицер ва адмираллардан жанговар салом топширади.

Ҳарбий-денгизчилар блан комсомол ўртасидаги дўстлик йилдан-йилга мустаҳкамланмоқда, деди ўртоқ Шабалин. Комсомол Ҳарбий-Денгиз Флоти устидан 30 йилдан кўпроқ вақтдан буён оталик қилмоқда, ҳарбий кемалар, қисмлар ва ҳарбий-денгиз ўқув юртлари учун саводли, жисмоний чиниққан, Ватанга чексиз садоқатли ўринбосарлар тайёрлашда актив иштирок қилмоқда. Комсомол тарбиялаган минг-минглаб кишилар флот адмираллари, генераллари ва офицерлари бўлиб етишдилар.

Бельгия халқ ёшлари союзининг бош секретари **Рене Вердоотга** сўз берилади. У «Бельгия ёшлари ҳечқачон Совет Иттифоқига қарши урушмаяжаклар» деган сўзлар ёзилган байроқни, ҳамда Бельгия Коммунистик партиясининг раиси, фашистларнинг малайлари томонидан ваҳшиёна ўлдирилган **Жульен Ляонинг** ҳайкал портретини делегатларнинг гулдурос қарсаклари остида президиумга топширади.

Греция ёшлари коммунистик союзи Марказий комитетининг вакили **Фаракос Григорисни** с'езд делегатлари қизғин суратда кутиб оладилар. У ўз мамлакати ёшлари номидан совет йигитлари ва қизларини табриклайди.

Дания ёшлари Коммунистик союзи Марказий комитетининг раиси **Ингмар Вагнерни** делегатлар давомли қарсаклар блан кутиб оладилар. У, табрик нутқи сўзлаб, с'ездга Дания халқининг буюк фарзанди, совет ёшларининг энг яхши дўстларидан бири бўлган ёзувчи Мартин Андерсен Нексенинг ўз қўли блан табрик сўзлари ёзилган икки китобни с'ездга тақдим қилади.

ВЛКСМ XII с'езди бугун 26 мартда ўз ишини давом этдиради. (ТАСС).

Кўкламги дала ишларини оммавий равишда кучайтириб юборайлик!

Янги ерларда муттасил мўл ҳосил етиштирамиз

Қамишзор ва захкаш ерларни ишга солиб, ундан мўл ҳосил етиштиришда бизнинг азамат колхозчиларимиз унумли ишлаб йил сайин янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Колхознинг экин майдони кейинги 4-5 йил ичида икки баравар кенгайтирилиб, ҳосил тобoро кўпайтирилди. Ўтган йил ҳам колхозчиларимиз илғор агротехника ютуқларини кенг қўлланиб, қишлоқ хўжалиги машиналаридан тўлиқ фойдаландилар ва бир йилнинг ичида колхознинг умумий даромади 10 миллион сўмдан ошиб кетди.

Ҳарбир меҳнат кунига 11 сўм 53 тийиндан пул, 2 килограммдан ғалла тақсимланди. Ўртоқ Кўпайсин Муҳиддинов бошлиқ оила 87 минг сўм пул ва 11 тонна ғалла олди. Бундай катта даромад олган хўжаликлар колхозимизда кўп.

Қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш блан бирга, бу йил ҳам қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштириш учун астойдил курашаётирмиз. СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954-1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида» ва КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлган Пленумининг қарорлари биз пахтакорларни экин майдонларини кенгайтириш ва юқори ҳосил олишга илҳомлантиради.

Мўл ҳосил етиштириш учун курашаётган колхозчиларимиз партия, ҳукуматимизнинг чақириғига жавобан бу йил 1 минг 250 гектар ерга чигит экишни планлаштирдилар ва биз гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш мажбуриятини олдик.

Биз олинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун кўкламга тайёргарлик ишларини кучайтириб юбордик. Ғўза парвариши даврида солинадиган 1 минг 700 тоннага яқин минерал ўғит, уруғлик чигитлар ташиб олинди. Ҳозирги кунларда далага маҳаллий ўғит чиқариш қизғин давом эттирилмоқда. Бирнеча кун ичида 3 минг тоннага яқин ўғит жамғарилди. Қишлоқ хўжалиги асбобларини ремонт қилиш ишлари ҳам тамом бўлди. Колхозчиларимиз чигит экиладиган ерларни текислашда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Колхозимизда бу йил пахта майдони яна 100 гектарга кенгайтирилиб, 22 далачилик бригадаси ташкил этилади. Ҳарбир гектар ердан мўл ҳосил етиштиришни та'мин этишда бригада бошлиғининг роли каттадир. Шунинг учун бригада бошлиқлари ишчан, колхозчилар ўртасида катта обрўга эга бўлган тажрибали кишилардан танланмоқда.

Колхозда жони-дили блан ишлаб, мўл ҳосил етиштиришда катта ютуқларни қўлга киритаётган, ишлабчиқаришнинг уста ташкилотчилари бўлган Орипов, Юнусов каби бригада бошлиқларимиз бор. Эндиликда уларнинг номлари фақат областимизга эмас, ҳатто республикамизнинг кўп пахтакорларига ҳам ма'лумдир.

Ўн йилдан ортиқ вақтдан бери бригадирлик вазифасида ишлаётган Акбарали Йўлдошев партиямиз Марказий Комитети Пленуми қароридан кейин янги очиладиган ерга бориб ишлаш орзусини билдирди. Унинг ташаббуси партия ташкилоти ва правлениеда қувватланди. Янгидан ташкил қилинган ўртоқ Йўлдошев бошлиқ бригада а'золари 61 гектар ерни ўзлаштириб, унга чигит экиш учун фидокорлик блан ишга киришдилар.

Колхозимизда янги ерларни кўпроқ ўзлаштириш учун биз механизаторлар блан ҳамкорликда ишламоқдамиз. Янги ерларни ўзлаштиришга ўтган йилнинг кузида киришиб, ҳозиргача 250 гектар бўз ер очилди. Биз янги ерларни ўзлаштиришни давом эттириб, бу йил 330 гектар ерни ишга соламиз ва бу ерлардан мўл ҳосил етиштиришга эришамиз.

Ишлабчиқаришнинг ҳамма тормоқларини, шу жумладан пахтачиликни ривожлантиришда механизация катта роль ўйнамоқда. Кейинги вақтда 4-нчи МТСнинг колхозимизга механизация кучидан ёрдам бериши анча яхшиланди. Айниқса шўр ерларнинг сизот сувларини пастга тушириш, қўриқ ерларни ишга солишда экскаваторлар, кучли ҳайдов тракторлари ҳам яхши ишламоқда. Трактор бригадалари блан далачилик бригадаларининг ҳамкорлиги мустаҳкамланди.

Ҳозир колхозимизнинг далаларида тўртта трактор бригадаси ишлаётир. Улар энг кучли машиналар ва тажрибакор механизаторлар блан та'минланган. Горбунов, Донабой Мирзақулов ўртоқлар бошлиқ трактор бригадаларининг механизаторлари юқори ҳосил етиштиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Механизаторларимиз кўкламги ер ҳайдаш ишларини кучайтириб юбордилар. Сайфулла Аҳмедов, Генадий Корноухов каби тракторчилар «С—80» маркали тракторларида ер ҳайдаб, кунлик нормаларини 1,5—2 баравар бажармоқдалар.

Колхоз правлениеси ерларни чигит экишга барвақт тайёрлаш тадбирларини амалга оширмоқда. Механизаторлар учун барча шароитлар яратиб берилди. «Универсал»лар ремонти сифатли ўтказилиб, чигит экишга тахт бўлиб турибди.

Колхозимиз а'золари партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатаётган ғоят катта ғамхўрликларига жавобан пахтачиликни янада ривожлантирадилар ва қишлоқ хўжалигининг бошқа экинларидан мўл ҳосил етиштиришни та'минлаш учун курашадилар. Биз жамоат чорвачилигини ҳам барча турлари бўйича кўпайтириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш мақсадида астойдил меҳнат қиламиз.

Сойибжон НАЗАРОВ.

Гулистон районидаги Молотов номли колхознинг раиси.

Ғалла ҳосилини кўпайтириш учун курашмоқдалар

Оҳангарон районидаги Каганович номли колхоз а'золари КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумида қабул қилинган қарорни ғоят хурсандчилик блан кутиб олдилар. Партия Марказий Комитетининг бу қарори барча колхозчиларнинг ғалла ҳосилини ошириш учун курашида ғайратларига-ғайрат қўшди. Колхоз ўтган йили 1725 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўртача 11,5 центнердан ғалла ҳосили олган эди. Колхозчилар 1954 йилда янгидан 450 гектар бўз ерларни ўзлаштириб, ғалла майдонини 2275 гектарга етказиш, ҳар гектаридан ўртача 15 центнердан, шу жумладан янги ўзлаштирган 450 гектар ернинг ҳар гектаридан 20 центнердан уруғлик буғдой олишга қарор қилдилар.

Мўл ҳосилли бригада бошлиғи ўртоқ Карим Сорибоев бундай дейди:

— Бригадамиз а'золари бу йил 700 гектар ернинг ҳар гектаридан ўртача 18 центнердан, шу жумладан янги ўзлаштирилган 150 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан уруғлик буғдой олиш учун курашаётирлар. Биз ерларни сифатли ишлаб, ғалла экишни 6 — 7 кун ичида туғаллаймиз.

Ҳозир 7 та оғир трактор ғалла экиш ва қўриқ ерларни ҳайдашда тўхтовсиз ишлатилаётир. Илғор тракторчилар ҳар куни 10—12 гектар ер ҳайдаб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Райондаги Охунбобоев номли колхоз а'золари ҳам 200 гектар бўз ерни очиб, дала ишларини кучайтириб юбордилар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Қорасув районидаги «XVIII партс'езд» колхозининг теплицаларида бодринг пишди. Ҳозир колхоз бодрингларни Тошкент шаҳридаги дўконларга чиқармоқда. **Суратда:** колхозчи ўртоқ Хумайра Пирматова теплицада бодринг термоқда.

А. Аверьянов фотоси.

КОНСУЛЬТАЦИЯ

Ерни эрта кўкламда ва чигит экиш олдидан бороналашнинг аҳамияти

Шудгорни, февраль ва март ойларида ҳайдалган ерларни чигит экишга сифатли қилиб тайёрлашда уларни шу кунларда бороналаш катта аҳамиятга эга. Бунинг учун ернинг бет қавати тобга келиши блан ишга киришиш керак. Шундагина ёғин блан ерда тўпланган нам сақланиб қолади, ер чигит экиш олдидан яхши ишланади, чигит текис экилади ва бехато униб чиқади. Агар шудгор ёки кўкламда ҳайдалган ер вақтида бороналанмаса тупроқ қурийди, ер бағридаги нам кўтарилади, ерни чигит экишга тайёрлашда ортиқча меҳнат сарфлашга, ҳатто қуриб қолган шудгор ёки эрта баҳорда ҳайдалган ерни қайта ҳайдашга тўғри келади.

Шудгор ва баҳорда ҳайдалган ерларни бороналаш бегона ўтларни йўқотишда ҳам катта аҳамиятга эга. Баҳорда ер қизийбошлаши блан бегона ўтларнинг уруғи унади ва ба'зилари бороналаш пайтигача кўкариб ер бетига чиқади. Худди ана шу пайтда бороналанса, бегона ўтларнинг унган уруғи ва кўкарган майсаси деярли, тамомила йўқолиб кетади, пахта даласи бегона ўтдан ҳила тозаланиб қолади. Буни тасдиқлаш учун Союз НИХИ томонидан ўтказилган тажрибалардан ба'зи ма'лумотларни келтирамиз. Масалан, эрта баҳор бороналаш олдида шудгорнинг ҳар квадрат метрида 89 тадан бегона ўт бўлган: участканинг ярми бороналаниб, ярми бороналанмаган. 19 мартга келганда бороналанмаган ернинг ҳар квадрат метрида 243 та, бороналанган ерда эса атиги 3 тадан бегона ўт бўлган. 20 мартдан кейин шудгор такрор бороналанди, бу гал аввалги бороналанмаган ер ҳам бороналанди. Натижада, такрор бороналанган ерда битта ҳам бегона ўт қолмаган, кейин бороналанган ерда 243 бегона ўтдан фақат 38 таси қолган. Ба'зи ҳолларда шудгорни 10 — 15 кун оралатиб такрор бороналаш блангина ерни бегона ўтлардан тозалаш мумкин бўлади. Бегона ўтлар, айниқса ғумай ва ажриқ кўп бўлган ерларни ўтдан тозалаш учун ёппасига культивациялашга ҳам тўғри келади. Бунда юмшатишга мослаш йўли блан НКУ-2,8 культиваторини, шунингдек ғозпанжалар ўрнатиш йўли блан чизельни ишлатиш, яхши натижа беради. Ер культиватор блан камида 4 — 5 сантиметр, чизельда кўпи блан 8 — 10 сантиметр чуқурликда юмшатилади.

Бу йил баҳор кечикди, шунинг учун ерни иккинчи бороналаш ёки ёппа культивация қилиш чигит экиш олдидан ишлашнинг ўрнини босади. Агар зўр ёғин бўлиб қатқолоқ хавфи туғилса шундагина такрор бороналашга тўғри келади.

В. Р. Вильямснинг, тупроқ ортиқча ишланса, кўпроқ кукунланади, деган кўрсатмасини унутмаслик керак. Шунинг учун жуда зарур бўлганда, я'ни чигитни сифатли қилиб экиш ва уни ундириб олиш учун мутлақо шарт бўлиб қолган тақдирдагина ерни такрор ишлаш керак.

Шуни ҳам айтиш керакки, ёғин тез-тез бўлиб турса, тупроқ аста-секин тобга келади. Бу ҳолда ерни ортиқча бороналаш, ёппа культивациялаш ёки чизеллаш, ҳатто зарарли бўлиб қолади. Чунки тупроқ зичланади, натижада ғўза ўсишдан қолиб, ҳосил камаяди.

Фан ма'лумотлари эрта баҳорда ва чигит экиш олдидан ишлашда ҳамма ерга ҳам бирхил муносабатда бўлиш ярамаслигини кўрсатади.

Иш қуролларини танлашда ҳарбир ҳайдалган участка, ҳатто унинг айрим қисмларининг ҳолатига қараб иш қилиш керак. Ернинг бет қавати етилиб тобга келиши блан мумкин қадар эртароқ ва қисқа муддат ичида бороналаш, шубҳасиз агротехника жиҳатидан жуда муҳимдир.

Шўрҳок бўлмаган шудгор ёки эрта баҳорда ҳайдалган ерларни, шунингдек шўрҳок, аммо ҳайдашдан олдин шўри ювилган ерларни чигит экиш олдидан ишлашнинг энг яхши усули—эрта баҳорда борона бостириб юза ишлаш ва чигит экиш олдидан волокушка тиркаб бир йўла бороналаш ёки боронадан кейин енгил мола бостиришдир.

Ҳайдалгандан кейинг шўри ювилган ёки эрта баҳор ҳайдалиб кейин тупроғи бирмунча зичланган ерлар экиш олдидан тобга келган бет қават чуқурлигида ишланади.

Баҳорда кечикиб ҳайдаладиган ерларга алоҳида э'тибор қилиш керак. Чунки айни ҳолда қилинган хато ҳосилга ёмон та'сир қилади.

Ерни эрта баҳорда чигит экишга сифатли тайёрлаш ғўза тупининг нормал қалинликда бўлишини та'минлайди.

В. КОНДРАТЮК.

Янги китобларга обзор

«Картошка, сабзавот ва полиз экинларини уялаб-квадрат усулида экиш»

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги қишлоқ хўжалигини пропагандa қилиш Бош бошқармаси юқорида кўрсатилган номдаги брошюрани нашр қилди. Брошюрада Ўзбекистон шароитида картошка, сабзавот экинларини уялаб-квадрат усулда экишни тўғри уюштириш йўллари батафсил баён этилади. Брошюра бу прогрессив усулнинг афзаллиги ва мўл ҳосил етиштиришдаги фойдали томонларини кўрсатадиган кўпгина мисолларни ўз ичига олган. Бу мисоллар Тошкент атрофидаги илғор сабзавотчи колхозлар тажрибасидан олинган факт, далиллардан иборат.

«Картошка, карам, помидор ва қовун экинлари, — дейди, китоб автори П. Полтавченко — уялаб-квадрат усулда экилганида, ҳар гектар ердаги экинга сарф бўладиган ишчи кучи миқдори 25 процент камаяди, экинни парвариш қилиш энг қулай агротехника муддатларда, сифатли қилиб бажарилади. Ҳар туп ўсимликнинг озиқланиш майдони, ёруғлик ва нам блан та'минланиши, шунингдек тупроқда ҳаво айланиши яхшиланади ва бегона ўтларни йўқотиш осонлашади».

Уялаб-квадрат усулда экишнинг яна бир фойдали томони шундан иборатки, бу усул уруғ экиш, экинни парвариш қилиш ва ҳосилни йиғиштириш ишларини кўп даражада машиналаштириш имкониятини яратади.

Картошка ва сабзавотлар одатдаги усулда экилганида, механизацияни кенг қўллаш иложи бўлмаганидан, ҳар гектар ердаги экин устида қилинадиган ишлар учун камида 300 ишчи куни сарф бўлади. Шу сабабдан экинларни ўз вақтида сифатли қилиб ишлаш ва улардан мўл ҳосил олиш мумкин бўлмайди. Шунинг учун картошка, сабзавотни ва полиз экинларини уялаб-квадрат усулда экилса, меҳнат ҳам тежалади, ҳосил ҳам мўл бўлади. Буни исботлаш учун брошюрада Тошкент атрофидаги колхозларда 1951 йилда ўтказилган тажриба натижаларидан бирқанча характерли далиллар келтирилади. Масалан: Тошкент район, Ворошилов қишлоқ советидаги Сталин номли колхоз 3 гектар ерга картошкани 70x70 сантиметр оралиқ ва кенгликда ҳар уяга иккитадан туганак ташлаб уялаб-квадрат усулда экиб, ҳар гектар ердан 14 тонна, шу райондаги «Большевик» колхози 13,3 тонна, Қорасув районидаги Тимирязев номли колхозда 8 гектар ернинг ҳар гектаридан 18 тоннадан ҳосил олингани ҳолда, шу колхозларда одатдаги усулда экилган картошка майдонининг ҳар гектаридан олинган ҳосил 8 тоннадан ортиқ бўлмаган.

Ҳозирги куннинг энг муҳим вазифаларидан бири сабзавот ва картошка маҳсулотини кўпайтиришдир. Бу вазифани бажаришда экин ҳосилини ошириш биринчи ўринда туради. Бунда албатта экинни уялаб-квадрат усулда экиш қоидаси муҳим роль ўйнайди. Бу усул ҳартомонлама текширилиб, яхши ишланиб чиқилди, ва ҳозир Москва областидаги кўпгина колхозларда муҳим агротехника тадбири сифатида ишлаб чиқаришга жорий қилинмоқда. Бу йил Ўзбекистонда ҳам кенг миқ'ёсда жорий қилинади, я'ни 15 минг гектар ерга картошка ва сабзавотни уялаб-квадрат усулда экилади. Аммо кўпчилик колхозлар картошка, сабзавот ва бошқа экинларни уялаб-квадрат усулда экиш методини ҳали яхши билмайдилар. Шунинг учун П. Полтавченко брошюраси катта аҳамиятга эга. Чунки, бу брошюрада «СКГ — 4» маркали картошка сеялкасида, картошкани уялаб-квадрат усулда экиш ва бунда далани режалаш усули, шунингдек картошкани уялаб-квадрат усулда қўлда экиш, карам, бодринг, помидор ҳамда полиз экинларини квадрат ва тўғрибурчакли тўртлик шаклида экиш усуллари аниқ ва тушунарли қилиб баён қилинади.

Брошюранинг камчилиги шуки, унинг 6 ва 8 бетларидаги расмлар масалага унчалик яқинлашмайди. 5, 7, 9, ва 10 бетлардаги баёнотлар гўё бир инструкция бўлиб қолган. Броқ бу, брошюранинг қимматини камайтирмайди, унинг картошка, сабзавот ва полиз экинларидан мўл ҳосил етиштиришда колхозларга катта ёрдам беришида шубҳа йўқ. Муҳими шуки, брошюранинг асли мазмунини кўпчиликка тушунтириш керак.

«Мўл пахта ҳосили етшитириш тажрибалари»

Бу брошюра Тошкент область Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ким Пен Хва томонидан ёзилган. Брошюрада келтирилган фактлар Совет ҳокимияти даврида Ўзбекистон қишлоқларида юз берган ажойиб ўзгаришларни, колхозларнинг борган сари ривожланишини, колхозчиларнинг фаровонлиги ошганини яққол кўрсатади. Ким Пен Хва ўзининг брошюрасида қуйидагиларни ёзади:

— Колхозчиларимиз обод уйларда яшамоқда, колхозда гидроэлектростанция, тегирмон доим ишлаб турибди, колхоз қишлоғида радиоузел, телефон коммутатори бун'ёдга келди, ўрта мактаб, клуб ва бошқа кўпгина маданий ва ишлабчиқариш бинолари қад кўтарди. Қишлоқ блан шаҳар ўртасидаги чегара борган сари йўқолмоқда. Бригада бошлиқларининг кўпчилиги ўрта ва ба'зилари олий билимга эга бўлган мутахассислардир.

Брошюрада пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун янги ерларни ўзлаштириш, ботқоқликларни қуритиш, ерларнинг шўрини ювиш ишлари тобора кучайтирилаётганлиги баён қилинади:

— Колхозимиз ташкил этилгунича бизнинг еримиз бўш, фақат тўнғиз ва қашқирлар кезиб юрган қамишзорлардан иборат эди. Ҳозир бу ерлар экинзорларга айланган, унда пахта, беда, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирилмоқда, колхозчилар бу ерлардан миллион сўмлаб даромад олмоқдалар.

Автор, чигит экишгача ерни ишлаш, чигит экиш, ғўзани парвариш қилиш, пахтани йиғиб-териб олиш ва шу блан мўл ҳосил етиштириш тажрибалари тўғрисида бирма-бир гапиради. У, трактор, культиватор, терим машиналари, автомашиналар, ғўзани қишлоқ хўжалиги зараркунандаларидан сақлаш учун чанглаб ёрдам бераётган самолётлар колхозчилар меҳнатини анча енгиллаштираётганлигини баён қилади.

Автор брошюранинг охирида: «Полярная звезда» колхозининг хўжалик ва маданий соҳада катта ютуқларга эришувини кўрсатиб, ҳарбир колхоз ҳам шундай ютуқларга эришуви мумкин, дейди.

Брошюранинг катта камчилиги шуки, унда мўл ҳосил учун курашда коммунист ва комсомолларнинг авангардлик роли тўғрисида, илғор колхозчиларнинг тажрибалари тўғрисида кам гапирилади. Шунингдек колхоз жамоат чорвачилигини ривожлантириш тўғрисида ҳам бир оғиз сўз йўқ. Шунга қарамасдан, брошюра пахтачилик ва шоликорлик бригада ва звеноларига экиндан мўл ҳосил етиштиришда анча янгиликларни билиб олишига ёрдам беради.

Г. КАТРЕНКО.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Автомобиль қатнови маршрути узайтирилсин"

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 24 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида «редакцияга хат» босилиб, унда Комсомол майдони блан Сағбон ўртасида қатнайдиган машиналарнинг маршрутини узайтириш сўралган эди.

Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти ва тош йўллар Министрлигининг редакциямизга билдиришича газета материали Тошкент автобус парки коллективининг умумий касаба союз мажлисида муҳокама қилинган ва қўйилган талаб тўғри деб топилган. Тошкент автобус парки ма'мурияти 21 мартдан бошлаб маршрутни узайтириб, қўшимча машина ажратган. Ҳозир пассажир машиналари Комсомол майдони блан Пахта маҳалласи ўртасида қатнамоқда.

Истиқболи порлоқ кишилар

ОЧЕРК

Люба завод телефон станциясидан ҳавлига чиққан вақтда қуёш Чирчиқ дар'ёси устидан ўтиб, ботмоқда эди. Бу эса, эртаги куннинг бугунгидан иссиқроқ бўлишидан, қуёшнинг янада равшан порлашидан дарак берарди.

Люба металларни парчалаётган қудратли станоклар, тайёр детальларни йиғув цехига томон шиддат блан олиб кетаётган кўтарма кран бетўхтов ишлаб турган—умуман ҳаёт қайнаган цехга тўғри кириб келди. Унинг кўзлари кўпчилик орасидан ўз отасини изларди.

— Кел синглим Люба,—деди унинг яқинидаги станокда ишлаётган Нур Алимов, — Федот амакини излаб келдингми? У киши ху нариги томонда, ўзининг янги ихтиро'сини тажрибадан ўтказаяпти.

Люба Алимовга раҳмат айтиб, отаси томон йўл олди. Федот амаки бу вақтда ҳамма нарсани унутиб, фақат янги ихтиро'ни амалга ошириш устида бош қотирарди.

У «дада» деган Любанинг овозини эшитгандан кейингина бошини ишдан кўтариб, қаради.

— Хўш, нима гап, қизим — сўради у.

— Ўртоқларимнинг ҳаммасини айтдим, акамга ҳам телефон қилиб, ўртоқларини бирга олиб келишини сўрадим. Сиз-чи?

— Мен ҳам қизим,—деди хурсанд бўлиб Федот амаки,—ишдан бўшаган бўлсанг, уйга борабер. Ҳамма ҳозирликни кўринглар. Столларни яхши ясат. Ҳа, айтгандай, биз қариялар яхши кўрадиган шоколадлардан кўпроқ қўй.

— Хўп, бўлади дадажон,—Люба отасининг олдидан қалби севинчга тўлган ҳолда чиқиб кетди.

Орадан бир соатча вақт ўтгач, ҳамма ишчилар қаторида Федот амаки ҳам ўз ишини йиғиштирди. У ташқарига чиққанда эрта баҳорнинг майин еллари эсарди. Федот амаки тўғри завод ҳузуридаги давлат меҳнат омонат кассасига томон йўл олди. Ичкарига киргач, чек ёздириб, пул олди. Энди у, қизининг именинаси кунида унга қандай совға олса манзур бўлиши ҳақида ўйларди. Костюм олсинми, йўқ. Унинг костюми бор. Соати ҳам бор. Нима олса экан-а! Ҳа, айтгандай, у китобни севади. Китоблари ҳам жуда кўп. Яхшиси, китоб шкафи олиш керак. Магазинда-ку шкаф кўп. лекин кечки пайт уни қандай қилиб бир ўзи уйга олиб кетади. Ўғли Александр заводнинг шофери-ку. У гараж бошлиғига телефон қилади...

Орадан кўп ўтмай Александр машинаси блан Федот амаки кутиб турган магазин олдида тўхтади. Машинада Александрнинг ўртоқлари ҳам бор эдилар. Улар ташқарига чиқариб қўйилган шкафни машинага юкладилар. Ҳадемай машина шамолдай тез учиб йўлга тушди.

Александр ўртоқлари блан шкафни уйга олиб кирар экан, уларни Любанинг ўртоқлари, онаси ишлайдиган завод та'минот бўлимининг ходимлари қарши олишди:

— Ажойиб, заводимизнинг моҳир телефонисткаси Любага муносиб совға,—дейишди улар. Ҳамма йиғилганлар биргалашиб, ясатилган катта уйга киришди. Меҳмонхонада электр нурлари порлаб, стол устидаги хилма-хил нозу не'матларнинг кўркига сайқал берарди.

Ҳамма стол атрофига ўтиргач, зиёфат бошланиб кетди. Рюмкаларга вино қуйилди. Федот амаки қўлига қадоҳ кўтариб, ҳамманинг фикрини ифодалади:

— Фарзандларим, ўртоқлар,—деб сўз бошлади у,—биринчи қадаҳни, бизга бахт, фаровон ҳаёт, муқаддас ҳуқуқ берган Коммунистик партиямиз учун ичайлик. Рюмкаларнинг шўх жаранги уйни тўлдирди. Кейин совет халқи учун, Ватан учун, ниҳоят Любанинг 20 ёшга тўлганлиги учун қадаҳлар кўтарилди. «Урал» приёмнигидан шўх музика садоси янграб кетди. Ўйин-кулги бошланди.

Федот амаки ёшлардан орқада қолишни истамасди. У, завод драм тўгарагида қатнашиб, тўплаган маҳоратини намойиш қилиб, меҳмонларни хурсанд қилди. Люба, Александр, Алимов ва меҳмонлар қўшиқлар айтишди. Шодиёна кеча ярим кечагача давом этди...

Федот амаки ҳордиқ чиқариш учун кроватьга ёнбошлади. У, ҳарбир совет оиласида мана шундай қувноқ ҳаёт мавжураётганлигини чуқур ҳис қилар экан, беихтиёр, революциядан илгариги ўзининг азоб-уқубатли ёшлигини хотирига келтирабошлади...

☆

... 1914 йилнинг куз фасли. Федот бу вақтда эндигина 14 ёшга қадам қўйган эди.

Бир куни отаси уйга ишдан жуда хомуш қайтди: кичкина гўдаклар арпадан қилинган гўжани зўр иштаҳа блан ичиб бўлгунларича, уларга меҳр блан боқиб кузатиб ўтирди. Азиз фарзандларининг бўшалган косаларга қараб ялманишлари унинг юрагини парчалаб эзар, меҳнаткашларнинг қонини туя қилиб еяётган бойларга қарши қалбида ғазаб ўти кучаяр, лекин бечора нимаҳам қилсин, иложсиз эди.

Кўп ўтмай, гўдаклар эски увадаларга ўралиб ҳорғин уйқуга кетдилар. Броқ, ёш Федотнинг уйқуси келмас, отасининг ғоят эзилиб ишлашига қарамай, қорни овқатга, усти кийимга ялчимаганлиги учун болалик кўнгли блан унга раҳми келар, қандай бўлмасин отага кўмаклашиш кераклиги ҳақида ўйларди.

— Кампир,—деди ниҳоят Христионота титроқ овоз блан хотинига,—менингча, ҳозирдан бошлаб Федотга бирор касб ўргатабошласак, қандай маслаҳат берасан?

— Нима ҳам дердим отаси,—ерга қараб туриб жавоб берди хотини,—турмуш аҳволимиз шу бўлгандан кейин, кўзимиз тириклигида ҳунар ўрганиб қолгани дурустда.

— Балли онаси, мен сени кўзёши қилармикинсан, деб ўйлаган эдим. Биламан, Федот ҳали ёш, лекин нима ҳам чора қилардик,—хотинининг жавобидан Христионотанинг кўнгли анча кўтарилди.

Ота-онасининг суҳбати Федотни хафа қилмади, аксинча суюнтирди. Ахир ота-онага хизмат қилиш фарзанд учун на қадар улуғ бахт.

Эртасига Федот барвақт уйғонди, кийинди, кейин отаси ётган жойга борди:

— Дада, дадажон,—деди у дадил туриб,—туринг, мана мен тайёрман.

Христионота бошини кўтарди. Қаршисида турган ўғлини кўрди. Худди шу пайт Федот унинг кўзига навқирон йигитдай бўлиб кўринди. У, азиз фарзандининг бошини кўксига олди-да, юзларини силаб, пешонасидан ўпди...

Федот отасининг кетидан эргашиб борар, ота қадамларига қадамларини тенглаштиришга ҳаракат қилар, лекин эсаётган кучли шамол унинг нафасини қайтарар, юз ва қулоқлари эса совуқдан қизариб кетган эди. Шундай бўлса ҳам у, фабрикантнинг дарвозасидан кирар экан, ўзини тетик тутишга уринди, чунки, ишга олмай қўйишларидан қўрқди.

Федот қаршисидан чиқиб келган фабрикантга отасининг эгилиб салом беришини кўриб таажжубланди:

— Нега ундай қилади, ахир ҳар иккиси ҳам бир одамку! У, бу икки хил одам, икки хил синф кишилари эканлигини, улар ўртасидаги зиддиятни ҳали тушуниб етмас эди.

— Хўш, Христюн, ўғлингни нега етаклаб юрибсан?—фабрикант отага қараб ўшқирди. Бу ҳолни кўриб Федотнинг ранги оқариб кетди ва отасининг пинжига суқулабошлади.

— Хўжайин,—деди Христионота яна эгилиб,—ўғлимга ҳам даргоҳингиздан иш топиб бериб, мурувватингизни аямассиз деб келдим.

Христион ота ялиниб-ёлворди, унга умр тилади, ниҳоят фабрикант рози бўлди. Чолга топшириқ бериб, заводга жўнатди. Кейин Федотни ўз орқасидан эргаштириб, ичкарига йўл олди-

— Мана, бу уйилган яшикларни кўрдингми,—буйруқ берабошлади фабрикант,—ҳаммасини аравага тахлайсан.

Фабрикант кетгандан сўнг, Федот бор вужуди блан ишга киришди. У беш яшикни аравага юклагач, оёқ-қўллари титрайбошлади, елкаларини оғриқ босиб, кўзлари тинди...

Кеч кириб қоронғу тушганда у, яшикларни жойлаб бўлган, арава эса заводга жўнаган эди. Федот уйга қайтди, лекин оғир меҳнатдан ота-онасига шикоят қилмади... Орадан бир ой ўтгач у, Украинанинг Суми шаҳрида донг чиқарган ўша фабрикант—Харитоненкодан бир ойга 30 тийин иш ҳақи олди. Федотнинг ёшлик йиллари ана шундай оғир азоб блан ўтган эди.

☆

... 1917 йил. Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонди. Октябрь подшо салтанатини ағдариб ташлади. У, ҳарбир ишчининг, ҳарбир деҳқоннинг уйига бахт, шодлик олиб келди. Миллион-миллион федотларга бахт йўли кенг очилди.

Федот Христионович Шавкун 1922 йилда Украинадаги Суми машинасозлик заводининг темирчилик цехига ишга келди. Уни биринчи марта кўрган донгдор темирчи Литвиненко жуда ёқтириб қолди:

— Менга шогирд бўлақол, биргалашиб ишлаймиз, темирчиликни ўрганасан,—деди. Федот унинг таклифини жон-дили блан қабул қилди:

— Майли уста, сизнинг айтганингиз бўлсин,—деди у.

Литвиненко Федотни бутун иш процесслари, детальларнинг ишланиши, уларнинг саноатдаги аҳамияти—ҳамма нарса блан таништирди.

Бир куни, кечки пайт смена иши тугагач Литвиненко Федотни кечки курсга бошлаб борди. Уни ўқитувчига топширар экан:

— Ука,—деди у,—ўқи, ўқиган киши ҳамма нарсани билади. Владимир Ильич Ленин шундай деган.

Орадан кўп ўтмай қобилиятли Федот саводли бўлиб қолди. Энди у сиёсий тўгаракларга ҳам қатнашабошлади. Бир йилдан сўнг мустақил ишга кўчган Федот завод коллективи орасида илғор темирчи бўлиб танилди. Унинг номини ишчилар ҳурмат блан тилга оладиган бўлиб қолдилар. 1930 йил — Федотнинг хотирасида унутилмас йил. Шу йили у Коммунистик партия а'золигига қабул қилинди...

Мана, у 1942 йилдан бери Чирчиқ шаҳридаги «Средазхиммаш» заводида ишламоқда. У, темирчилик цехининг моҳир штамповчачиси. Ўртоқ Шавкун бу ерга келганида ҳали мутахассислар етишмас, янги қабул қилинган ишчиларга эса ҳунар ўргатиш лозим эди. У, ҳозир цехда самарали меҳнат қилаётган коммунист Нур Алимов, Шевченко ва Иванов ўртоқларни ишга ўргатган, уларни малакали ишчи қилиб тарбиялаган устоз ҳисобланади. Улар Федот амакини ўз оталаридек севадилар.

Федот амаки 32 йиллик темирчилик ишида она-Ватанимизга жуда катта фойда келтирди. Унинг фақат ўтган йили топширган икки ихтиро'си блан 30 минг сўмдан ортиқ маблағ, 11 тоннага яқин металл тежалди. Ўша йилнинг ўзида у, икки йиллик мажбуриятини ортиги блан бажарди. Янги йилнинг биринчи кунидан бошлаб эса, кундалик нормасини 200—250 процентга етказиб адо этмоқда.

☆

Мана, биз танишган ўша темирчилик цехи. Ҳархил детальлар, қисмлар тайёрланмоқда. Чўғ бўлиб ёниб турган металлар устига электр молот зарб блан тушар экан, ҳартомонга учқунлар сочилади: детальлар ўйилади, букилади, доира шаклига келтирилади. Комбинзон кийиб кўзойнак тақиб олган ишчилар ўз ишларига берилган. Улар ҳарбир операциянинг ўз вақтида бажарилишини, қисмларнинг брак бўлмаслигини қаттиқ назорат қилмоқдалар.

Федот амаки бўлса, ўзининг янги ихтиро'сини сўнгги марта синаб кўрмоқда. Уни шогирдлари ўраб олишган, Нур Алимов эса, унга ёрдамлашмоқда. Шу вақт цехга—унинг олдига ўша ўзининг қадрдон устози Литвиненко (ҳозир қозон цехининг бошлиғи) кириб келди.

— Хўш, Федот, амалга ошдими?—деб сўради у.

— Ҳа, яқинлашиб қолди. Бироз сабр қилинг, ўз кўзингиз блан кўрасиз.

Федот бир винтни босган эди, электр молот зарб блан пастга тушиб, металлни нормал ҳолатда ўйиб ўтди. Кейин, Федот бошқа бир винтни босган эди, молот юқорига кўтарилиб, ма'лум жойда тўхтади. У, то винтни босмагунча пастга тушмади. Йиғилганлар Федот амакини табрикладилар.

Федот амаки бўлса ўз шогирди Нур Алимовнинг елкасига чап қўлини қўйиб ўнг қўли блан унинг қўлини маҳкам қисди. Илгари электр молот беҳосдан пастга тушиб кетар ва детальларнинг брак бўлишига сабабчи бўлар эди. Завод ма'мурияти унинг хизматларини тақдирлади.

Кечки пайт. Кассир ойлик тарқатабошлади. Федот амакининг бир ойлик хизматига 2 минг сўм пул берилди. У, хурсанд холда уйига қайтди. Бу вақт қизи Люба, ўғли Александр, хотини Анастасия Ивановалар ҳам бугунги олган ойликлари ҳақида сўзлашардилар.

— Мен бу ой 1200 сўмдан ортиқ пул олдим,—Александр хурсанд бўлиб сўзлайбошлади,—ўтган ойдагидан кўра 200 сўм ортиқ. Бухгалтернинг айтишига қараганда менинг юк машинам пландан ташқари 300 километр йўл босипти. Завод учун 30 тоннага яқин ортиқча маҳсулот ташибман.

— Балли ўғлим, йигит киши шундай бўлиши керак,—деди завод та'минот бўлими ходимлари ўртасида ўзининг ишчанлиги, камтарлиги блан ҳурматга сазовор бўлган она,—синглинг Любанинг ҳам иши ёмон эмас,—давом этди у,—кишиларнинг узоқ йўлларини яқин қилиб, уларнинг суҳбатларини, юрак сўзларини, саломларини, цехлар ўртасидаги мустаҳкам ҳамкорлик алоқаларини телефон орқали бир-бирига боғлаб туриш—шарафли иш.

— Ойижон, жуда мақтаб юбордингизку,—Люба стол устидаги пулларни тахлар экан камтарлик блан деди онасига.

— Ҳа, мақтасам арзийсан қизим, заводдаги ҳамма кишилар ҳам сен тўғрингда шундай дейишади.

Эшикдан юзларида табассум блан кириб келган Федот амаки уларнинг суҳбатини бўлди:

— Ихтиро' топширилди болаларим, цехимизнинг иши энди, янада енгиллашади,—унинг хабари оилани қувонтирди. Болалар ўз оталарига зўр эҳтирос блан боқардилар.

— Хўш, отаси, бу ойда олган пулимизга нималар оламиз?—сўради Анастасия хола унинг фикрини билмоқчи бўлиб,

— Менимча, Александрга яхши костюм олсак, кейин қўл соати ҳам олиб берсак. Қолган пулга буфет, бир диван оламиз.

Отанинг фикри ҳаммасига ма'қул бўлди. Бир вақтлар—революциядан илгари ойига 30 тийин олган ўртоқ Шавкунлар оиласи Коммунистик партия раҳбарлигида мана шундай бахтли ҳаёт кечирмоқдалар. Миллион-миллион совет кишилари қаторида уларнинг истиқболи порлоқ.

Усмон ЖОНГИТОВ,
Тожиддин УНАБОЕВ.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси ижроия бюроси сессиясининг 24 март мажлисида

Н. М. ШВЕРНИК нутқи

ВЕНА, 25 март. (ТАСС). Жаҳон касаба союзлари федерацияси ижроия бюроси сессиясининг кечаги мажлисида ўртоқ Н. М. Шверник Жаҳон касаба союзлари федерациясининг бош секретари Луи Сайяннинг доклади юзасидан бўлган музокараларда нутқ сўзлади. Ўртоқ Н. М. Шверник бундай деди:

Ўртоқлар!

Касаба союзларнинг III Жаҳон конгресси дун'ёнинг барча мамлакатларида ишчилар ҳаракатини ривожлантиришда ғоят катта аҳамиятга эгадир.

Учинчи конгрессдан кейин бўлиб ўтган воқиалар зўр бериб қуролланиш ва янги жаҳон урушини тайёрлаш сиёсатига қарши меҳнаткашлар оммасининг ҳаракати кучайганлигини исбот этади.

Дун'ёдаги меҳнаткашлар ва прогрессив кишиларнинг кучлари уюштирилаётган ҳозирги шароитда энг реакцион доиралар тинчликни ҳимоя қилиш шиорларини ўзларига ниқоб қилиб олмоқдалар, халқларнинг халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга эришиш йўлидаги интилишларига қарши чиқмоқдалар.

Халқларнинг халқаро миқ'ёсдаги жанжалли проблемаларни тинч йўл блан ҳал этиш соҳасида кучайиб бораётган ҳаракати энг йирик капиталистик мамлакатларнинг ҳукуматларини Совет Иттифоқининг тўрт давлат ташқи ишлар министрлари кенгашини чақириш тўғрисидаги таклифини қабул қилишга мажбур этди.

Барча мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг э'тибори Берлин кенгашига жалб этилган эди.

Миллионларча кишилар халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш соҳасидаги конкрет тадбирларни ишлаб чиқишни Берлин кенгашининг асосий вазифаси ва асосий моҳияти деб ҳисоблаган эдилар.

Тинчлик сиёсатини оғишмай амалга ошираётган Совет Иттифоқи Берлин кенгашида бирқанча таклифларни, ҳал этилмаган халқаро проблемаларни ҳал этишга қаратилган тадбирларнинг кенг ва конкрет программасини илгари сурди.

Ма'лумки, Совет Иттифоқи халқаро муносабатларда ҳал этилмаган масалаларни муҳокама қилиш учун беш давлат кенгашини ўтказишни ва 1954 йилда қурол-яроғларни ёппасига камайтириш юзасидан Жаҳон конференциясини чақиришни таклиф этди.

Ғарб давлатлари АҚШдаги монополистик доиралар томонидан ўтказилаётган зўр бериб қуролланиш сиёсатига қарши кучайиб бораётган норозилик таз'йиқи остида ва Совет Иттифоқининг меҳнат аҳллари манфаатларига муносиб бўлган тинчликсеварлик сиёсатининг ғоят машҳур бўлиб қолаётганлиги таз'йиқи остида Корея масаласини ҳал этиш ҳамда Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш масаласини қараб чиқиш мақсадида Жанвада АҚШ, Франция, Англия, СССР, Хитой Халқ Республикаси ва манфаатдор мамлакатлар вакилларининг иштироки блан кенгаш чақириш тўғрисида бир қарорга келишга мажбур бўлдилар.

Берлин кенгашида АҚШ, Англия, Франция ва Совет Иттифоқи ҳукуматлари қуролсизланиш проблемасини ёки лоақал қурол-яроғларни анча камайтириш проблемасини муваффақиятли суратда ҳал этишга ёрдам бериш учун тегишли чораларни кўражаклари ҳақида ҳам бир фикрга келинди.

Совет Иттифоқи Германия масаласи юзасидан бирқанча конкрет таклифларни киритди.

Аммо ғарб давлатларининг вакиллари бу таклифларни рад этдилар. Улар Совет Иттифоқининг Европада коллектив хавфсизликни та'минлаш юзасидан таклиф этган планини ҳам рад этдилар.

Германия милитаризмини қайтадан тиклашга интилаётган ғарб давлатлари Совет Иттифоқининг Австрия масаласи ҳақидаги таклифини рад этдилар.

Берлинда бўлиб ўтган кенгаш ва Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари ва СССР ташқи ишлар министрлари ўртасидаги бевосита алоқанинг тикланиши муайян аҳамиятга эгадир.

Империалистик кучлар халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш сиёсатини эмас, балки ўзларининг агрессив пакт ва блокларини янада кучайтириш ҳамда кенгайтиришга, ҳарқандай ҳарбий иттифоқ ва группаларни вужудга келтиришга қаратилган сиёсатларини амалга оширмоқдалар. Америка дипломатияси қуролланиш программасининг ва тикланган герман верхмати бошчилигида «Европа мудофаа бирлашмаси» деб аталган бирлашманинг зарба остида қолишидан қўрқади.

Янги урушни тайёрлаш ва янги уруш чиқазишни кўзда тутган бундай сиёсат барча мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг ва тинчликсевар халқларнинг қаршилигига дуч келмоқда.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси ва унинг составига кирган касаба союз ташкилотларининг вазифаси зўр бериб қуролланишга қарши, Бонн ва Париж шартномаларининг тасдиқланишига қарши, Германияни Европа давлатлари агрессив группасига қўшишга қарши ишчилар синфининг курашини янада актив ва қудратлироқ курашга айлантиришдан иборат.

Касаба союзларнинг учинчи жаҳон конгресси халқаро касаба союз ҳаракатининг позициясини аниқ белгилаб берди. Конгресс Европа мамлакатларидаги ишчиларга ва касаба союз ташкилотларига қарата чиқарган хитобномасида Европа меҳнаткашларини герман милитаризмини қайтадан тиклашдан иборат мудҳиш планларнинг амалга оширилишига тўсқинлик қилишга чақирди, гитлерчилар вермахтининг тикланишига ва Европа давлатлари ҳарбий группасининг тузилишига йўл қўймасликка чақирди.

Халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш ва тинчликни сақлаш йўлидаги кураш қуролланишнинг бутун оғир машаққатларини бошидан кечираётган миллионларча меҳнаткашларнинг жонажон иши бўлиб қолиши керак.

АҚШдаги ҳарбий-саноат монополияларининг зўр бериб қуролланиш йўлини тутганликлари капиталистик давлатларнинг бюджетларига жуда оғир юк бўлиб тушди, солиқ ва нархларни ошириб юборди, меҳнаткашлар кенг табақаларининг моддий аҳволини янада кўпроқ оғирлаштирди.

АҚШда етилиб келаётган иқтисодий кризис бошқа капиталистик мамлакатларнинг экономикасига ҳалокатли та'сир кўрсатаётганлиги ма'лум.

Ишлабчиқаришнинг қисқартирилаётганлиги, ишсизликнинг авж олаётганлиги, ишҳақининг ва аҳоли харид қувватининг пасайиб бораётганлиги кризис ҳолатларини кўрсатучи аломатлардир.

Зўр бериб қуролланиш натижасида капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашлар аҳволининг тўхтовсиз ёмонлашаётганлиги, мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларининг тобора қашшоқланаётганлиги касаба союзлари олдига ишчилар синфининг ўз ҳаётий ҳуқуқлари учун, энг муҳим талабларни қондириш учун курашни янада кўпроқ кучайтиришдан иборат мас'улиятли вазифани қўйди. Ишчилар ҳаракати чекланган талаблар учун маҳаллий курашнинг тор доираларидан чиқиб, кенгайиб бормоқда ва омманинг демократик эркинликлар, халқларнинг миллий мустақиллиги ва тинчлик йўлидаги интернационал кураши характерини олмоқда.

Касаба союзлар учинчи жаҳон конгрессининг ишлари кенг қўллаб-қувватланди. Бу эса, меҳнаткашларнинг мазкур конгрессни халқаро ишчилар ҳаракатини мустаҳкамлаш йўлидаги кураш ишига муҳим ҳисса қўшди, деб ҳисоблаганликларини исбот этади. Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари бу конгресснинг ишларини зўр э'тибор блан кузатиб бордилар.

Конгресс тамом бўлиши блан мамлакатимизнинг шаҳарларида, ишчи посёлкаларида ва энг йирик корхоналарида йиғилишлар, касаба союз активларининг йиғилишлари, конгресс қатнашчилари блан учрашувлар бўлди.

Москва, Сталинград, Тошкентда ва бошқа шаҳарларда ишчиларнинг йиғилишларида ва касаба союз активларининг йиғилишларида неча ўн минглаб меҳнаткашлар қатнашдилар.

Шу йиғилишларда қабул қилинган жуда кўп резолюцияларда ишчилар синфининг бирлиги қизғин ма'қулланди. Жаҳон касаба союзлари федерацияси ишчилар синфи сафидаги бу бирликни тўхтовсиз амалга оширмоқда.

Мамлакатимизнинг ишчилари ва хизматчилари конгресснинг қарорларини якдиллик блан ма'қулладилар ва Жаҳон касаба союзлари федерацияси бутун дун'ёдаги кенг меҳнаткашлар оммасини конгресс қарорларини бажаришга сафарбар қилади, деб ишонч билдирдилар.

Вазифа шундан иборатки, Жаҳон касаба союзлари федерацияси турли маслакдаги касаба союзларга кирган меҳнаткашларни Конгресс томонидан ишлаб чиқилган программа теварагига бирлаштириши керак. Бунинг учун, даставвал, касаба союзлар учинчи Жаҳон конгрессининг қарорларини дун'ёнинг барча мамлакатларидаги кенг ишчилар оммасига ма'лум қилиш зарур, бу қарорларни айниқса конгресс жонли сўзининг завод ва фабрикаларга, кон ва шахталарга ёйилишига турли йўллар блан тўсқинлик қилаётган реформист касаба союз лидерлари касаба союз ҳаракатига бошчилик қилаётган мамлакатларда, хуллас, капитализм томонидан эксплуатация қилинаётган меҳнаткашлар оммаси бўлган ҳамма ерда кенг ишчилар оммасига ма'лум қилиш зарур.

Ишчилар синфининг душманлари конгресснинг қарорларини бузиб кўрсатиш ва Жаҳон касаба союзлари федерациясига туҳмат қилишга ҳарқандай йўллар блан уринаётганлиги учун ҳам бу тадбирни амалга ошириш зарур.

«Эркин» касаба союзлар халқаро конфедерациясининг лидерлари кейинги вақтларда бузғунчилик ишларини кучайтириб юбордилар. «Эркин» касаба союзлар халқаро конфедерациясининг раиси Беку январь ойининг охирида Жаҳон касаба союзлари федерациясига аҳмақона та'на ва туҳмат қилишдан иборат провокацион гапларни айтди.

«Эркин» касаба союзлар халқаро конфедерациясининг раҳбарлари конфедерацияга кирган касаба союз марказларига учинчи конгресснинг «очиқ хати»га жавоб бермаслик ва Жаҳон касаба союзлари федерацияси блан алоқа қилмаслик тўғрисида кўрсатма бердилар.

Касаба союзлар бирлигини бузишга уриниб, Жаҳон касаба союзлари федерациясига туҳмат қилаётган бузғунчиларнинг ана шу янги иғвосини фош қилиб ташлашимиз керак.

Шу сабабдан Жаҳон касаба союзлари федерацияси ижроия бюросининг баёнотини э'лон қилиш мақсадга мувофиқ бўлар эди. Бу баёнотда «эркин» касаба союзлар халқаро конфедерацияси лидерларининг бузғунчилик сиёсатини фош қилиш керак.

Ана шу конфедерациянинг Америкадаги агрессив доиралар сиёсатини амалга ошираётган лидерларининг ишчиларга қарши қаратилган қўпоручилик ишларига доир ба'зи фактларга ижроия бюроси а'золарининг э'тиборини жалб этишни истар эдим.

Лоақал, Ғарб блан Шарқ ўртасида савдо-сотиқни кенгайтириш каби масалани олиб кўрайлик. Бундай савдо-сотиқнинг ривожлантирилиши халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга ёрдам бераолади ва биринчи навбатда, меҳнаткашларнинг турмуш шароитини яхшилашга та'сир кўрсатаолади.

Ғарбий Европа мамлакатларининг ба'зи ҳукумат доиралари ҳам халқлар ўртасидаги тинчликсеварлик муносабатларини мустаҳкамлайдиган савдо-сотиқни кенгайтириш зарурлигини э'тироф қилмоқдалар.

Америка Қўшма Штатларидаги агрессив доираларгина Ғарб блан Шарқ ўртасида нормал савдо алоқаларини ривожлантирилишига ашаддий душман бўлиб майдонга чиқмоқдалар.

«Эркин» касаба союзлар халқаро конфедерацияси лидерларининг позицияси нимадан иборат?

Уларнинг позицияси Қўшма Штатлардаги агрессив доираларнинг сиёсатига тамомила мосдир.

Бундан ташқари, Америка радиоси шу йил февраль ойининг охирида хабар берганидек, «эркин» касаба союзлар халқаро конфедерацияси иғвогарликдан иборат савол ёзилган анкетани ўз а'золари ўртасида тарқатган. Бу анкетада мазкур «эркин» касаба союз а'золарининг фикрича, «мажбурий меҳнат» қўлланилаётган мамлакатлардан (бунда СССР ва халқ-демократияси мамлакатлари кўзда тутилади) келтириладиган молларнинг ўз мамлакатларида сотилишига қандай қилиб халақит бериш керак, деган савол берилади.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси «эркин» касаба союзлар халқаро конфедерацияси лидерларининг ишчиларга қарши қаратилган қўпоручилик ишларини шафқатсизлик блан фош қилиши ва уларнинг ҳарқандай иғвогарлик кирдикорларини э'тиборсиз қолдирмаслиги керак.

Америка меҳнат федерацияси (АФТ) ва ишлабчиқариш касаба союзлари конгресси (КПП)нинг лидерлари «эркин» касаба союзлар халқаро конфедерацияси (МКСП)нинг чинакам хўжайинлари эканлиги, бу ташкилот ўзининг бутун фаолиятини меҳнаткашларнинг эмас, балки империалистларнинг манфаатларини ҳимоя қилаётган АФТ ва КПП лидерларининг хоҳишига бўйсундираётганлиги Жаҳон касаба союзлари федерациясига кирмаган касаба союзларга эндиликда, тобора кўпроқ аён бўлиб қолмоқда.

Ўртоқлар!

Мен Жаҳон касаба союз федерациясининг 1954 йилдаги иш плани тўғрисида бирнеча сўз айтмоқчиман.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси (ВФП) секретарияти томонидан тақдим этилган ва шу йилга мўлжалланган иш плани кўп масалаларни ўз ичига олади. Бу планнинг амалга оширилиши ВФП га ўз та'сирини анча мустаҳкамлаш ва кенгайтириш имконини беради. Бинобарин, вазифа—биз қараб чиқаётган планни бажаришдан иборат. Аммо бунинг учун бу планнинг ба'зи қоидаларини аниқлаш ва конкретлаштириш зарур.

ВФП секретариати ВФП аппаратидаги ва халқаро бирлашмалардаги ходимларнинг жойлардаги аҳвол блан танишиш ва касаба союз ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида бирқанча мамлакатларга кўпроқ боришини мўлжаллайди. Биз буни тамомила тўғри деб ҳисоблаймиз.

Биз, умумий иқтисодий кризис кучайиб, капиталистик мамлакатлар ва мустамлака мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг аҳволи ёмонлашаётган ҳозирги шароитда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти иқтисодий ва социал кенгашида ҳамда халқаро меҳнат бюросида ВФПнинг фаолиятини кучайтириш зарурлиги ортиб боради, деб ҳисоблаймиз.

ВФП вакилларининг иқтисодий ва социал кенгашдаги нутқлари меҳнаткашларнинг иқтисодий аҳволини об'ектив суратда ёритишга ёрдам бериши, ишчилар ҳаракатидаги реакцион лидерларнинг ишчиларга қарши қаратилган сиёсатини фош қилиши лозим.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси касаба союзларнинг учинчи Жаҳон конгресси қарорларини бажариш соҳасидаги бундан кейинги ишларида ҳарбир капиталистик мамлакат, мустамлака ва яриммустамлака мамлакатдаги миллий ва иқтисодий шароитни ҳисобга олиши мақбулдир.

ВФП ана шу хусусиятларни ўрганиб ва бу хусусиятларга мувофиқ суратда, ташкилотимизнинг программа ва уставидаги асосий принципларни ўзгартирмай, ўз ишларининг йўлини белгилаши лозим.

Шу муносабат блан ВФПнинг амалий ишларида миллий касаба союз марказлари вакилларининг фикр ва таклифларини ҳисобга олиш керак.

Ижроия бюроси Жаҳон Тинчлик Кенгашининг 1954 йилда халқаро учрашувни ўтказиш тўғрисидаги таклифи юзасидан ўз фикрини айтиши керак. Бу учрашувдан мақсад — халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга ёрдам беришдир. Биз бу таклифни қувватлаймиз. ВФП ва унинг составига кирган ташкилотларнинг ана шу халқаро учрашувда актив қатнашишлари мақсадга мувофиқ бўлар эди. ВФП ва унинг составидаги ташкилотларнинг бурчи — ВФПга кирмаган касаба союзлар вакиллари кенг доираларини ана шу учрашувда қатнаштиришда Жаҳон Тинчлик Кенгашига ёрдам беришдан иборат.

ВФП тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилишни давом эттириб, Корея масаласининг тинч ҳал этилиши учун, Ҳинди-Хитойдаги урушнинг тўхтатилиши учун, бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳарқандай йўллар блан кураш олиб бориши керак.

Биз, ижроия бюроси касаба союзлар учинчи Жаҳон конгрессининг қарорларини тушинтириш ва амалга ошириш соҳасидаги ишларни кучайтиришни ВФП секретариатига ва миллий касаба союз ташкилотларига тавсия этиши зарур деб ҳисоблаймиз.

ВФП секретариатининг э'тиборини Париж ва Бонн ҳарбий шартномаларига қарши меҳнаткашларнинг курашини кучайтиришга жалб этиш ҳам зарур.

ВФП шунга эришмоғи кераккки, Европа мамлакатларининг касаба союзлари ва биринчи галда немис ишчилар синфи ҳамда Германияга қўшни бўлган мамлакатларнинг меҳнаткашлари тинчликка ва халқаро осойишталикка жиддий хавф туғдираётган герман милитаризми ва реваншизмининг тикланишига халақит берсинлар.

Ниҳоят, халқаро савдо масаласи юзасидан ижроия бюросининг ўз қарорларида касаба союз ташкилотларини ва барча мамлакатлардаги меҳнаткашларни халқлар ўртасидаги тинчлик муносабатларини мустаҳкамлаш ҳамда капиталистик мамлакатлар, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги турмуш шароитини яхшилаш мақсадида Ғарб блан Шарқ ўртасида иқтисодий ва савдо алоқаларини кенгайтиришга эришишга чақириши мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Ижроия бюросининг шу сессияда қабул қилинадиган қарорлари ВФПнинг ишчилар, хизматчилар ва интеллигенциянинг кенг қатламларига та'сирини янада кўпроқ мустаҳкамлайди.

Касаба союзлар учинчи Жаҳон конгресси қарорларининг ва ижроия бюроси қарорларининг изчиллик блан амалга оширилиши халқаро ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш ишида янгидан-янги муваффақиятларга олиб келади.

Жаҳон касаба союзлари Федерацияси Ижроия бюросининг сессиясида

ВЕНА, 25 март. (ТАСС). 25 мартда сессия ўз ишини давом эттирди. Кун тартибидаги биринчи модда юзасидан музокаралар тамом бўлганидан кейин ЖКСФнинг бош секретари Луи Сайян якунловчи нутқ сўзлади.

У ўз доклади юзасидан бўлган музокаралардаги нутқларга тўхталди ва та'кидлаб ўтдики, сўзга чиққан нотиқларнинг ҳаммаси Ижроия бюро а'золарини касаба союзлари 3-нчи Жаҳон конгрессининг қарорлари муваффақиятли бажарилаётганлиги блан, айрим мамлакатларда меҳнаткашларнинг иқтисодий ва социал талаблар учун кураши активлашганлиги блан таништирдилар.

Луи Сайян уқтириб ўтдики, Европа, Америка, Африка ва Осиё меҳнаткашларининг иқтисодий ва социал талаблар учун олиб бораётган кураши америка монополияларининг зўровонлигига қарши, зўр бериб қуролланишга қарши кураш блан, миллий мустақиллик учун, мустаҳкам ва давомли тинчлик ўрнатиш учун кураш блан чамбарчас боғлаб олиб борилди ва олиб борилмоқда.

Кўпгина ўртоқларнинг нутқларида, — деди Луи Сайян, — Бонн ва Париж ҳарбий шартномаларининг ратификация қилинишига қарши ҳамда Ғарбий Германиянинг ремилитаризация қилинишига қарши кураш олиб боришга кўп э'тибор берилди. Европа мудофаа бирлашмаси ҳақидаги шартноманинг ратификация қилинишига қарши, — деди Луи Сайян, — ҳаракат бирлигини вужудга келтиришга меҳнаткашларнинг энг кенг табақаларини сафарбар қилиш зарур.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси Ғарбий Германия ишчилар синфи блан яқинроқ алоқа ўрнатиши ва Ғарбий Германиянинг қайтадан қуроллантирилишига қарши курашда мазкур ишчилар синфига ёрдам бериши лозим.

Луи Сайян Жаҳон касаба союзлари федерациясида бўлмаган меҳнаткашлар блан ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашга, «озод касаба союзлари халқаро конфедерацияси», «христиан касаба союзлари халқаро конфедерацияси», Америка меҳнат федерацияси ва Ишлабчиқариш касаба союзлари конгресси раҳбарларининг ишчиларга қарши қаратилган сиёсатини фош қилишга чақирди.

Сўнгра «Касаба союз ҳуқуқларина ҳимоя қилишнинг асосий принципларини э'тироф қилиш ва қўлланиш учун кураш ҳамда 1954 йил 1 майга тайёргарлик кўриш» ҳақида ЖКСФ секретари Лю Чжен-Шэн доклад қилди.

Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг мурожаати

ПАРИЖ, 25 март. (ТАСС). 18 апрельда Франция Коммунистик партиясининг органи «Юманите» газетаси чиқабошлагани кунига 50 йил тўлади.

Шу кун муносабати блан Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг мурожаати э'лон қилинди. Мурожаатда айтилишича, «Юманите» газетаси ҳозирги вақтда француз ишчилар синфининг энг катта газетаси, халқ газетаси, француз миллатининг трибунасидир.

«Шаҳар ва қишлоқлардаги меҳнаткаш аҳолининг талабларини кун сайин ҳимоя қилиб келучи, демократик эркинликлар учун ихтиросли курашни, ватаннинг мустақиллигини, меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилучи, мустамлакачилик зулмига қарши курашни қувватловчи, шунингдек мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун курашда халқларнинг қардошлик иттифоқи учун курашучи газета бўлган «Юманите» газетаси,—дейилади мурожаатда,—ишчилар синфини, барча миллий ва демократик кучларни бирлаштиришга доимо интилиб келмоқда.

Марказий Комитет «Юманите» газетаси «Европа армияси» ҳақидаги шартноманинг ратификация қилинишига йўл қўймаслик учун, Ғарбий Германиянинг қуролланишига йўл қўймаслик учун, Франциянинг мустақил равишда тинчлик сиёсати юргизишига эришиш учун Франциядаги барча ватанпарвар кучларни жипслаштириш йўлида кураш олиб бораётганлигини уқтириб, барча партия ташкилотларини «Юманите» газетасини тарқатиш ишини кучайтиришга чақиради.

Жаҳон биринчилиги учун шахмат мусобақаси

25 мартда Совет Армияси Марказий Уйининг концерт залида шахмат бўйича жаҳон биринчилиги учун бўлаётган мусобақанинг бешинчи ўйини бўлди. Оқ доналар блан Смислов ўйнади.

Смисловнинг фарзин олдидаги пиёдасини илгари суриб қилган юришига жавобан Ботвинник ўзи кашф этган ва кўп дискуссияга сабаб бўлган вариантни қўллади. Жаҳон чемпиони энг кучли шахматчиларга қарши бўлган ўйинларида бу вариантни кўп марта қўллади. Шуни уқтириб ўтиш кераккки, Смислов ҳам бу системани практикада жуда яхши ўрганган.

Қораларнинг кутилмаган 14-нчи юриши ўйинни ҳали етарли текширилмаган ва жуда мураккаб бўлган позицияга олиб келди. Смислов юз берган аҳволнинг хусусиятларини яхши тушиниб олди ва марказдаги пиёдасини қурбон қилиб, ташаббусни қўлга олди.

Жуда кўп бўлган тамошабинлар кескин курашнинг боришини ҳаяжон блан кузатиб турдилар.

Фарзинларни олмаштиргандан кейин қораларнинг Смислов томонидан комбинация асосида қилинаётган таҳдидларни қайтариш иложи йўқдек туюлган эди. Бунинг устига Смислов флангда битта ортиқ пиёдадан иборат устунликка ҳам эга эди, бу пиёданинг келгусида фарзинга ўтиш хавфи бор эди.

Броқ ана шу кескин пайтда Ботвинник худди тўртинчи ўйиндагидек ўзини ҳимоя қилишда жуда катта усталик кўрсатди. У марказдаги пиёдасини ҳужумга солиб, ўз фигуралари учун йўл очиб берди, сўнгра ўйинни бараварлаб олиш блангина қолмай, балки актив ҳаракатларга ўтди.

Уйин охирида ҳар рақибнинг биттадан рухи ва иккитадан пиёдаси қолди. Позиция жуда пухта ўйнашни талаб қилар эди. 41-нчи юришга келганда, Смислов жуда усталик блан бир маневр қилиб, рақибининг ҳужум хавфини тугатди. Шундан кейин ҳар иккала гроссмейстер ўйинни дуранг қилишга рози бўлди.

Шундай қилиб, мусобақадаги беш ўйиндан кейин ҳисоб Ботвинник фойдасига: 4:1 бўлди.

27 мартда Совет Армияси Марказий Уйининг концерт залида шахмат бўйича жаҳон биринчилиги учун бўлаётган мусобақанинг олтинчи ўйини бўлади. Оқ доналар блан Ботвинник ўйнайди. (ТАСС).

Шу кунларда пионер ва ўқучилар баҳорги каникулда хушчақчақ дам олмоқдалар. Улар коллектив равишда театр ва киноларга, музей ва ҳайвонот боғларига бормоқдалар, саноат корхоналарига ва янги қурилишларга экскурсиялар уюштирмоқдалар. **Суратда:** Тошкентдаги 76-нчи мактабнинг бир группа ўқучилари ҳайвонот боғида.

В. Салов фотоси.

Маданият ва истироҳат паркларида ёзги мавсумга тайёргарлик

Тошкентдаги маданият ва истироҳат паркларида ёзги мавсумга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Парклардаги ремонт ишлари ва янги қурилишлар учун давлат томонидан катта маблағ ажратилди. М. Горький ва Шумилов номли парклар учун 200 минг сўм, Сталин номли паркка 240 минг сўм, Пушкин номли паркка 160 минг сўм, «Победа», Тельман, Киров, Собир Раҳимов номли паркларга эса 400 минг сўм маблағ ажратилди.

Бу йил Сталин номли паркда ёзги театр биноси қурилиб битказилади ва ишга туширилади. Бунга 125 минг сўм қўшимча маблағ ажратилди. Тельман номли паркда болалар каруссели ўрнатилади ва паркдаги болалар шаҳарчаси бирмунча яхшиланади. Пойтахтимиздаги 8 та маданият ва истироҳат паркларига қўшимча равишда жуда кўп манзарали дарахт кўчатлари ва хилма-хил гуллар ўтқазилади.

Бу йил паркларда сиёсий-оммавий ишларга катта э'тибор берилади. Паркларда меҳнаткашлар учун халқлар дўстлиги, коммунистик партия совет жамиятининг етакчи кучи, дун'ё халқларининг тинчлик учун кураши ва бошқа актуаль темаларда лекция ҳамда суҳбатлар уюштирилади. Паркларнинг кўпчилигида янги скульптуралар ўрнатилади, аллеялар қайта қурилиб, кўркамлаштирилади. Паркларнинг ҳаммаси етарли равишда шахмат-шашка, домино, биллиардлар блан та'минланади. Шумилов номли маданият ва истироҳат парки шу мавсумдан бошлаб халққа бепул хизмат қилабошлайди.

Броқ шуни ҳам айтиш кераккки, парkларда савдо-сотиқ ишларини олиб борадиган ташкилотлар ёзги мавсумга ўз вақтида тайёрланиш кераклигини унутиб қўймоқдалар. М. Горький номли паркдаги «Весна» ресторани ўтган йил бузилганича ҳали ҳам қаровсиз ётипти. Ошхона ва ресторанлар трестининг Куйбишев район раҳбарлари бу ресторанни тиклашга киришмаётирлар. Октябрь районига қарашли пиво, газ сувлари ва бошқа озиқ-овқатлар сотадиган будкаларни ремонт қилиш ҳали ҳам бошлангани йўқ.

Шаҳар кино-театрларининг раҳбарлари ҳам парклардаги ёзги кино-театр биноларини ремонт қилишга киришмаётирлар. Политехника институтининг Тельман номли паркдаги стадиони қурилиши ҳаддан ташқари кечикиб кетмоқда. Қурилиш учун ажратилган 600 минг сўмдан фойдаланилмаётир.

Шаҳар ва район ижроия комитетининг раҳбарлари боғларни ёзги мавсумга пухта тайёрлаш тўғрисида жиддий ғамхўрлик қилишлари ва бу соҳада йўл қўйилган камчиликларни тезда тузатишлари керак.

Б. СУЛТОНОВ.

Кутубхоналар учун каталог карточкаси

Кутубхоначилик ишида, фаннинг ҳамма соҳалари бўйича китобларни танлаб топиб олишда кутубхона каталог карточкасининг аҳамияти жуда катта.

Аммо ҳозиргача ўзбек тилида нашр этилган ҳархил номдаги илмий, сиёсий, бадиий, қишлоқ хўжалик ва бошқа соҳаларга оид асарлар учун ўзбек тилида каталог карточкаси йўқ эди. Бу ишчи кутубхоначилар қўл блан бажарар эдилар. Тошкент область кутубхонаси ва «Ўзбеккниготорг»нинг кутубхоналар коллектори шу йилдан бошлаб бу ишни босмахонада нашр этишга киришди.

Эндиликда каталог карточкалари Тошкент областининг район, шаҳар, қишлоқ ва колхоз кутубхоналарига керагича юбориладиган бўлди. Бу, кутубхона ходимларининг ишларини енгиллаштиришга, ҳарбир кутубхонада тартиб ўрнатишга ёрдам беради.

Маҳкам МАНСУРОВ.

Социалистик Чирчиқда

ИШЧИ ЁШЛАР МУЗИКА ЎРГАНМОҚДАЛАР

Шаҳардаги музика мактаби ҳузурида ишчи ёшлар учун кечки бўлим очилди. Бу бўлимда ўқиш учун 104 та ёш ишчи қабул синовидан муваффақиятли ўтди. Ҳозир улар фортепиано, баян ва аккордеонларда чалишни ўрганиш бўйича машғулотни бошлаб юбордилар. Ишчи ёшларга мактабнинг тажрибакор ўқитучилари музика билимини ўргатмоқда.

КЎЧАТ ЎТҚАЗИШГА ТАЙЁРЛИК

Шаҳар ижроия комитети дарахт кўчатлари ўтқазиш ишига бу йил алоҳида э'тибор бермоқда. Ленин ва Каганович кўчаларининг ёқасига, «Химик» стадиони атрофига ўтқазиладиган кўчатлар учун ҳозирдан чуқурлар тайёрлаб қўйилди. Биргина химкомбинатнинг ўзи 10 минг дона манзарали ва мевали дарахт кўчатларини ўтқазади.

ҲАЁТ ТОБОРА ФАРОВОНЛАШМОҚДА

СССР Олий Советига бўлиб ўтган олдинги сайловдан то шу вақтгача шаҳар аҳолисининг фаровонлиги янада ошди. Ана шу давр ичида меҳнаткашлардан 46 кишининг «Москвич» ва 37 кишининг «Победа» енгил машиналарига, 80 кишининг мотоцикл, 225 кишининг велосипед, 73 кишининг пианино, 2 минг 136 кишининг приёмник ва радиола, 675 кишининг тикув машинасига эга бўлиши бунга ёрқин мисолдир. Шаҳар аҳолисининг бу каби молларга бўлган талаби тобора ўсмоқда.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун кундузи Ўзбекистон областьларида ҳавонинг булут бўлиб туриши ва ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРда температура 7—11, бошқа областьларда эса 13—18 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво булут бўлиб, ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Температура 13—15 даража иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/III да кундуз **Ҳамза,** кечқурун **Туркия ҳақида ҳикоя,** 28/III да кундуз **Онла,** кечқурун **Ҳамза.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/III да кундуз **Боқчасарой фонтани,** кечқурун **Бўронда,** 28/III да кундуз **Севилья сартароши,** кечқурун янги спектакль **Доктор Айболит.** Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати Галия Измайлова қатнашади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 27/III да кундуз **Олтин кўл,** 28/III да кундуз **Нурхон,** кечқурун **Муқимий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
27 мартда
ТОҲИР ВА ЗУҲРА
Спектакльда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Маҳмуджон Ғафуров** ва **Шаҳодатхон Раҳимова** қатнашади.
Спектакль кеч соат 8 да бошланади.

«Родина», Собир Раҳимов номли, **Навоий** номли, **«Искра»** (ҳамма залда), **«Ёш гвардия», «Ўзбекистон», «Комсомол 30 йиллиги»** кинотеатрларида,
мактаб каникуллари даврида
кундуз
Н. Дубов повести асосида ишланган
ДАР'Ё УСТИДАГИ ЧИРОҚЛАР
номли янги бадий фильм
кўрсатилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар
ОПА-СИНГИЛ КОХЛАРНИНГ ГАСТРОЛЬЛАРИ.
Аттракцион «Гигант семафор».
Тамоша кеч соат 8 да бошланади.
Якшанба куни **уч марта тамоша.**

31 мартгача
мактаб каникуллари даврида
КУНДУЗГИ ТАМОШАЛАР —
РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар
опа-сингил Кохлар қатнашади.
«Гигант семафор» аттракциони кўрсатилади.
Тамошалар ҳар куни кундуз **соат 1** да бошланади. Касса эрталаб соат 11 дан очилади.

А. Х. Эшбўлатовнинг
педагогика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун 1954 йил 18 мартга белгиланган
ДИССЕРТАЦИЯСИНИ ЁҚЛАШ
1954 йил 27 мартга кўчирилади
ва САГУ биносида (Карл Маркс кўчаси, 35-нчи уй, 149-нчи аудитория) кундуз соат 3 яримда бўлади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 137, Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 01685 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1299